

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Ček račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Vpoštevanja vreden poizkus

Nova belgijska vlada van Zeelanda, ki je 19. marca tega leta sledil Theunisu, pomeni nadvse zanimiv eksperiment, ki je vzbudil pozornost po vsem svetu. Ker se tudi mi moremo iz njega veliko naučiti, ne bo odveč, če o delovnem programu nove belgijske vlade spregovorimo nekaj več.

G. Pavel van Zeeland je postal predsednik nove vlade zato, ker je kot podpredsednik belgijske narodne banke in kot profesor za narodno gospodarstvo na katoliškem vseučilišču v Louvainu, ki je tudi veliko potoval po svetu, eden prvih gospodarskih strokovnjakov dežele. Padee prejšnje vlade je namreč rezultat hude gospodarske stiske, v kateri se nahaja Belgija. Prva posebnost nove vlade je ta, da predstavlja kompromis med katoliki, socialisti in liberalci, da se je torej posrečilo pridobiti za politično sodelovanje na izključno gospodarski podlagi tri skupine, ki sicer spadajo skupaj kakor ogenj in voda. To je bilo mogoče na ta način, da predstavlja gospodarski program van Zeelanda nekako kombinacijo med nekaterimi idejami papeške okrožnice in med socialističnim gospodarskim načrtom, tako zvanim »Plan du Travail«. Liberalci so zraven zato, da varujejo, kolikor je mogoče načelo gospodarske svobode in konkurence, da torej nekako zavirajo kakšno prehudo kontrolo države nad gospodarstvom. Seveda je to eksperiment, ki bo moral šele ob svoji realizaciji pokazati, ali bo držal ali ne.

Druge oznaka van Zeelandove vlade je, da je podobno kakor Roosevelt pa tudi druge vlade v Evropi v zadnjem času, dobila po hudi borbi od parlamenta obsežna pooblastila za eno leto. Prav to je glavni vzrok, da so socialisti vstopili vanjo, ker so ta pooblastila rezultat močne struje, ki se uveljavlja tudi v Belgiji, da je treba vodstvo države položiti v roke malega števila ljudi, ki imajo jasen načrt in trdno voljo, da ga izvedejo. Socialisti pravijo, da se je bilo bati desničarske diktature, ako bi se oni z ministrom S-aakom in znanim de Manom ne bili odločili za kompromis s katoliško in liberalno stranko.

Tretja oznaka nove vlade, kakor smo že poudarili, je obsežen in točen ter zelo skrbno izdelan gospodarski načrt, kakršnega, mislimo, da nima nobena druga sodobna država tako zelo do vseh podrobnosti izdelanega. Ta načrt je v glavnih obrisih sledeči: Vodilni motiv tega načrta je, ako se izražamo v jeziku muzike, da je treba v taki hudi stiski, kakor je današnja, vpostaviti donosnost (rentabilnitet) posameznih podjetij; ta pa je odvisna od pravičnega razmerja med izkupičkom in stroškom proizvodnje. Treba je namreč ali znižati ta strošek ali pa zvišati izkupiček. Van Zeeland — v tem se njegov načrt popolnoma strinja z Rooseveltovim — hoče pustiti meze nedotaknjene in kot nadaljnji rezultat svoje reforme ima njegov načrt pred očmi, da bi šlo zvišanje cen za vse produkte vstric z zvišanjem mezd. Torej van Zeeland hoče pustiti meze nedotaknjene; kar se tiče produkcijskih stroškov, pa naj bi se znižali samo nabavni stroški kapitala in davki. Izkupičke pa hoče van Zeeland zvišati po postopnem zvišanju cen v podrobni trgovini in po istočasnem razširjenju proizvodnje. To je torej osnovna misel nove gospodarske politike vlade. Kako pa dobiti zanj sredstva? Da se nabavni stroški kapitala kakor tudi davki znižajo, je nameravano temeljito ozdravljenje kapitalnega trga, radi česar bodo skušali temeljito prenoviti organizacijo bank in kredita. Bančni depoziti naj se zaščitijo pred blokiranjem in izgubo. Država, ki v to svrhu prevzame jamstvo, bo na drugi strani skušala zmanjšati svoj riziko s pomočjo predpisa o bilanci in kontrolo razdeljevanja kreditov. Seveda je nameravana v to svrhu tudi ustanovitev novih kreditnih zavodov, zato da bi se ustavil pogubni proces odpovedovanja kreditov. Ta politika naj vrne zaupanje v banke in naj privleče na dan tezavrirane note ter tako zviša ponudbo kapitala. Na ta način bi se tudi zniževala obrestna mera in bi se državnim izdatki znižali s pomočjo prostovoljne konverzije rent. Končno bi neposredno znižanje davkov v svojem končnem učinku zvišalo državne dohodke, ker tudi od strani pričakujejo pozitivne gospodarstva in obkopa. Saj je samo po sebi umevno, da najvišja mera davkov ne pomeni nujno zvišanja dohodkov, in vlada van Zeelanda je prepričana, da je današnja davčna mera daleč preokrajšala pravo mejo, tako da v resnici ne pomeni zvišanja državnih dohodkov, ampak v svojih dejanskih učinkih ravno narobe. (To je tudi misel g. Stojadinoviča.) Kar se tiče dobičkov, se po mnenju vlade ne bodo zvišali samo s pomočjo znižanja produkcijskih stroškov, ampak tudi po postopnem zvišanju cen trgovine na drobno. Sredstvo v to svrhu je devalvacija franka za 28%.

Načrt je torej v resnici izdelan v vseh podrobnostih in je v tem oziru gotovo idealen. Nekaj drugega je seveda možnost in dejanski učinek njegovega uresničenja. Temeljitega ozdravljenja še ne pomeni, ampak predstavlja znanokrat le začasno rešitev v skrajni sili. Četudi bi se van Zeelandu posrečilo, da zniža število brezposelnih (kar je z ozirom na bedo množice glavni problem) in da zviša dobičke industrije, to še ne pomeni, da se bodo zvišali realni dohodki, zakaj devalvacija, ki pomeni za Belgijo nekako odklonjenje od svetovnega gospodarstva, bo imela za posledico zmanjšanje produktivite in z njo združenega blagostanja. Saj se po devalvaciji realni donodki zvišajo samo številčno ali, recimo, formalno, ne pa realno. Van Zeelandov načrt pomeni neko umetno navijanje, o katerem ne vemo, ali bo dejansko spravilo gospodarski stroj do rednega funkcioniranja. Zlasti bo težko

Velesile na potu v Streso, da odbijejo nemške udarce

Plašna, razpršena čreda

Vsaka velesila nosi s seboj svoje lastne predloge, ki drug drugemu nasprotujejo — Vatikan misli zopet spregovoriti

Pariz, 9. aprila, e. Včeraj je angleška vlada na dveh svojih sejah zavzela stališče glede konference v Stresi. Popoldne se pa je danes sestala francoska vlada k seji in sicer na Elizeju pod predsedstvom predsednika republike Lebruna. Že pred sejo je bilo objavljeno, da bo šel v Streso na čelu francoske delegacije Flandin, spremljala pa ga bo zelo močna delegacija z Lavalom in mnogimi najboljšimi uradniki zunanega ministrstva. Iz Prage bo prišel na konferenco v Streso tudi tamošnji francoski poslanik Leon Noel. Po seji vlade je bil izdan komuniké, v katerem se sporoča, da je Laval pod obširno poročilo o trenutnem mednarodnem položaju. Francoska delegacija odpotuje v Streso jutri zjutraj ob osmih s simplon-ekspresom.

Francoski protokol

Po seji vlade se različno komentira debata na tej seji. V splošnem prevladuje velik pesimizem glede konference v Stresi. Sedaj je že popolnoma jasno, da gre do velesile na to konfe-

Mussolinijeva redakcija ta protokol zelo realen in praktičen hkrati. Kakšen je Mussolinijev realizem, se vidi najbolj iz preteklosti, ko je hotel vse probleme rešiti na račun in škodo malih držav. Francija tudi na to pot ne more več kreniti in zato smo še tem bližji dejstvu, ki lahko porazno upliva na vsi politiki, ki je bila obrisana v rimskem sporazumu.

Angleži zagovarjajo Nemce

Tudi usoda londonskega komunikéja ni nič lepša. Znano je, da je Anglija odbila nemško stališče h komunikéju prav zaradi tega, ker je Nemčija hotela sprejeti samo zamisljivo o letalskem paktu, vse drugo pa pustiti ob strani. Toda danes se tudi angleško javno mnenje vrača na stališče, ki ga je takrat zagovarjala Nemčija. »Daily Express« in »Daily Mail« odkrita pišeta, da je treba vse zamisljivo o vzhodnem paktu in o splošni razorožitveni konvenciji pokopati. Ostane naj samo zamisljivo o letalskem paktu, ki Angliji zanj zagovarja. Sicer sta ta dva lista navadno zagovarjala Nemčijo, vendar pa je zelo presenetljivo, da zavzemata danes isto stališče tudi še »Manchester Guardian« in »Economist«, ki sta znana po svoji resnosti in zanesljivosti. Ta dva lista priporočata, da naj se sprejme za enkrat samo letalski pakt na ta način, da se vključi v lokarno pogodbo. S tem se Anglija že pred setankom v Stresi rešuje vseh obvez, ki bi jo lahko vezale v londonski konvenciji in rimskem sporazumu.

Ko je danes podal sir John Simon v parlamentu svoj odgovor na vprašanje voditelja socialistov Lansburyja, je bilo opaženo, da je večina parlamenta na strani vlade. Simonova izjava je bila setavljena na včerajšnji seji vlade in ni sploh nič povedala. Francijo so zagovarjali samo maloštevilni socialisti in nekateri konservativci.

Isti položaj kot 1914

Vendar pa zaradi tega ne pada prav nič važnost konference v Stresi. Tokrat se samo ponavlja isto, kar se je zgodilo že v letu 1914, ko je neodločnost Anglije napram Nemčiji povzročila svetovno morijo. Da je položaj skrajno napet, se vidi najbolj iz tega, da so tudi pri sveti Stolici zelo pozorni na ves potek dogodkov.

Vatikan skrbno zasleduje

Danes dopoldne je prišel v Rim iz Berlina apostolski nuncij pri nemški vladi msgr. Orsenigo. Pri rimskih diplomatskih krogih je ta obisk izzval silno pozornost, ker pomeni, da hoče biti Vatikan točno informiran o težnjah Nemčije in o evropski politiki. Sicer je sv. Oče že zavzel stališče v svojem zadnjem znanem govoru, kjer je tako ostro obsodil narode, ki izživajo vojno. Zato ni izključeno, da bo Vatikan označil položaj za tako težak, da bo tik pred konferenco v Stresi javno poudarjal mnenje Cerkev in opozoril na zahteve krščanske morale.

Francoski zunanji minister Laval

renco popolnoma neenotne. Angleška vlada gre svojo pot in Italija postaja nervozna nad običajnost. Ker je nesoglasje popolno, so se danes med Rimom, Londonom in Parizom ves dan vodili razgovori in je bilo večer sporočeno, da ni bilo mogoče doseči nobenega soglasja med tremi vladami. Zato bo vsaka vlada prinesla v Streso s seboj poseben protokol in ga tam predložila konferenci v debato. Ker bo konferenca predvidoma trajala samo dva dni, je jasno, da bo zelo težko spraviti te tri protokole v soglasje.

Francoski protokol bodo neocaj izdelali v zunanem ministrstvu. Kakšen bo ta protokol, je bilo danes dogovorjeno na konferencah med Lavalom in poslaniki sovjetske Rusije, Anglije, Združenih držav Amerike, Belgije in Švice. Laval je tem poslanikom sporočil glavne obrise francoskega protokola.

Francija računa samo na Rusijo, MZ in Balkanski sporazum

V glavnem bo ta protokol poudarjal čisto samostojno tezo Francije, ki odslej računa samo na Rusijo in na države Male zveze in na države balkanskega sporazuma. Ta politika zavezništva z dosedanjimi zaveznicami Francije je bila danes podrobno dogovorjena z romunskim zunanjim ministrom, ki je bil skoraj dve uri pri Flandinu na razgovoru.

Mussolinijev protokol

Ta poteza samostojnih protokolov pa tudi najbolj nazorno dokazuje, da smo doživeli tudi polom rimskega sporazuma in londonskega komunikéja z dne 3. februarja. To dejstvo najbolj teži Italijo, ker sedaj ne ve, kakšna pota bo morala hoditi Francija, da si ohrani podporo Anglije. Zato se sedaj sporoča iz Rima, da bo tudi italijanski protokol zelo radikalen in čim bolj samostojen. Poudarja se samo, da bo pod

uresničiti zvišanje mezd vzporedno z zvišanjem cen, kar izkušna, kakor vemo, tudi Roosevelt. Zankrat je disciplina, ki jo med delavstvom vzdržuje socialistična stranka, še tako velika, da nova vlada zankrat ne bo zadela na prevelike politične težkote, kaj pa bo nastalo s časom, se še ne more prerokovati.

Od začetka je van Zeeland nameraval sestaviti svoj kabinet samo iz mladih ljudi. On sam je star 42 let, socialist Spaak pa šele 36. Dali so mu pa za nadzorstvo tri ministre iz stare garde, socialisti Vanderveldeja, konservativnega katolika grota Poulleta, in liberalca Hymansa. Ti naj ne krotijo samo njega, ampak tudi socialisti de Mana, ki je za poddržavljenje industrije in bank. Zanimivo je, da so pri glasovanju o pooblastilih

Nemška strašna nova orožja

Smrtni žarek Z

Zračne rakete s strupi in kužnimi bakterijami

Praga, 9. aprila, b. »Prager Presse« poroča iz Londona, da se je po vesteh, ki jih je dobilo angleško vojno ministrstvo, nemškemu znanstvu posrečilo po 15 letnem študiju in skrbnih pripravah pripraviti 5 novih strašnih orožij: 1. kroglo, ki prode skozi vsako oviro, 2. rotacijsko strojnico, 3. posebno raketo za stratosfero, 4. malo prenosljivo a silno učinkovito strojnico in 5. neki tajnstveni žarek, ki ga kratko imenujejo »žarek Z«. Krogla, ki je po inženjerju dobila ime Halgar-krogla, je pri poskušajah brez težave prebila 15 cm debelo ploščo najboljšega jekla. Nemške tovarne izdelajo dnevno 480.000 takšnih krogel. Strojnico na rotacijo so dobili po nekem nizozemskem načrtu in jo sedaj izdelujejo Kruppove tovarne. Strojnica ima 5 različnih cilindričnih cevi, ki lah-

ko oddajo skupno 1000 strelov na minuto in ki jih lahko samo z malim ročnim gibom nadomestijo, če bi postale preveč vroče in nerabne. Strašno orožje je stratosferna raketa, ki jo je iznašel polkovnik von Hasselpach. Raketo napolnijo z eksplozivnimi snovmi, z bakterijami nalezljivih boleznih in s strupi. »Smrtni žarek Z« ima nalogo v zraku ustvariti nepremagljiv zid proti sovražniku. Nobeno motorno vozilo ne bo moglo skozi to zračno oviro, ki jo bo potegnil smrtni žarek. Majhno strojnico, ki jo je iznašel inženjer Stange, tehta le 8 kg in jo lahko nosi s seboj vsak posamezni vojak. Vsako minuto lahko odda 600 strelov. Nemška vojska pripravlja sedaj že novo strojnico, s katero bo mogoče ustreliti 1400 krat na minuto.

Obramba pred Nemčijo

Italija išče Malo zvezo

a predlaga, da dobijo vsi njeni sosedi pravico do oborožitve

Rim, 9. aprila, TG. V »Popolo d'Italia« je izšel članek, ki ga je zelo verjetno napisal sam predsednik vlade Mussolini in ki izraža stališče, ki ga bo Italija zastopala na konferenci v Stresi. Članek pravi, da je treba biti v sedanjem političnem položaju predvsem realist in se ne vdajati kakšnim utvaram. Neumno bi bilo razbijati Evropo v tabore in tako ponoviti napako pred svetovno vojno. Dejstvo, da se je Nemčija oborožila, da je postala svobodna, enakopravna velesila, je treba kot realist priznati in se v to dejstvo ne obregati več. Francija naj se s tem dejstvom spoprizna. To bo bolj pametno, kot pošiljati juridične proteste v Berlin. Nadalje trdi članek, da je treba še korak naprej. Versajski mir je mnogih pogledih ponesrečen in ga je treba popraviti. Najbolj pametno bi bilo dati tudi vsem ostalim državam, ki so v mirovni pogodbi izgubila enakopravnost, pravico, da se oborožijo, kot neodvisne države. Misli pri tem na Avstrijo, Madjarsko in Bolgarijo. To bo napravilo konec tajnemu oboroževanju, bo zmanjšalo napetost in dalo vse pogoje, da se te države prijateljsko približajo Mali zvezi, kar je v interesu miru in napredka. Če bo konferenca v Stresi ta dejstva uvidela in se po njih ravnala, potem šele bo mogoče misliti na stvarno realnopolitično delo za organizacijo miru v Evropi.

Kaj bo Italija predlagala v Stresi

Pariz, 9. aprila, TG. »Temps« poroča iz Rima, da se širijo med ljudmi, ki imajo zveze s zunanjim ministrstvom, vesti, da bo Mussolini, v primeru, da v Stresi ne bo mogoče doseči dejanskega sporazuma in trdne obveznosti, ki bodo vezale Anglijo, Francijo in Italijo proti nemški nevarnosti, predlagal sporazum med tistimi državami, ki imajo v tem pogledu nemške nevarnosti iste interese, kot jih ima Italija. Brez dvoma pa je, da se Italija v Stresi ne bo zadovoljila s plehkimi pravnimi protesti in praznimi uradnimi poročili, marveč, da bo hotela nekaj konkretnega. V tem oziru da je zanimivo, da rimsko časopisje vedno bolj poudarja, da je nemška nevarnost v Italiji še bolj poglobila željo, da se približa državam Male zveze, ki jih Nemčija v enaki meri skrbi, kot pa Italijo.

Titulescu obvešča Italijo

Pariz, 9. apr. b. Romunski zunanji minister Titulescu je snoči popolnoma nepričakovano obiskal italijanskega poslanika grofa Pignattija ter se z njim razgovarjal skoraj polnurno. V pariskih političnih krogih so ta sestanek takoj opazili in mu pripisujejo velik pomen radi tega, ker je to prvič, da je romunski zunanji minister Titulescu, ki zelo mnogokrat obišče Pariz, prišel v dotiko z italijanskim diplomatom. Čuje se, da je Titulescu izvršil svojo obisk v svojstvu predsednika Male zveze ter da je na tem sestanku z italijanskim poslanikom Pignattijem di Custozza temeljito proučil pcdonavski problem.

Rim, 9. apr. b. Tukajšnji listi poudarjajo važnost sestanka med romunskim zunanjim ministrom Titulescuom ter italijanskim poslanikom v Parizu grofom Pignattijem di Custozza. Ta sestanek smatrajo italijanski diplomatični politični krogi kot prvi znak, da so se odnosi med Malo zvezo in Italijo znatno izboljšali ter da se sedaj lahko zanesljivo računa s tem, da bo pri sklepanju podonavskega pakta in pri rešitvi jamstvenega vprašanja za avstrijsko neodvisnost prišlo do popolnega izraza načelo o vzajemni pomoči.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo, in močna oblaknost. Ponekod bo najbrž deževalo. Sicer milo vreme.

Trije govori – trije oblaki Simon, Baldwin Ludendorff

London, 9. apr. e. Nocojšnje časopisje prinaša v isti vrsti tri govore, ki so bili skoraj istočasno izgovorjeni tik pred konferenco v Stresi. So to govori siru Johnu Simonu, ki ga je imel nocoj v parlamentu, govor Baldwinu, ki ga je imel snoci in govor generala Ludendorffa, ki ga je imel v zahvalo za proslavo svoje sedemdesetletnice. Vse te govore preveva neka nota satire, ki se je tudi listi pri svojih poročilih ne morejo otrestiti.

Sir John Simon si je dovolil, da je parlamentu kratkotalno ponovil vsebino vseh komunikacij, ki so bili že objavljeni v Berlinu, Moskvi, Varšavi in Pragi. Z nobeno besedico ni hotel povedati, kakšno bo stališče Anglije v Stresi.

Sir John Baldwin je imel snoci Baldwin. V svojem govoru je ves svet nazval za veliko umobolnico, ki trpi na znoledosti še iz leta 1914. Zdej je poteklo že dvajset let od tega in svet še ne ve svoje diagnoze. Vsa stara zdravila so bila zanič in sedaj se uvajajo politične in gospodarske diktature,

da bi se odpravilo zlo. Glede Nemčije pa je izjavil, da je zato, da se ji veruje na dano besedo. Če pa bo to besedo prelomila, potem bo tudi Anglija nastopila proti njej. Anglija pa bo zmeraj proti vsakemu napadalcu.

Da pa Nemčija res misli iskreno, pa je danes povedal Ludendorff. V svojem govoru je zelo pohvalil Hitlerja, da se ni ustrašil uvesti obvezno vojaško službo. Omejitve oboroževanja pomeni za Nemčijo kratenje njenih božjih in človeških pravic. Oboroževanje je pravica vsakega naroda. Priprave za vojno niso bile nikdar vzrok za vojno, temveč so služile le zato, da se zaščiti mir med narodi.

Torej je sedaj po dvajsetih letih ponovil Ludendorff prav isto, kar je tik pred svetovno vojno zatrjeval Viljem II. Listi zaključujejo svoje pisanje z ugotovitvijo, da dosega ta zmešnjava Evrope že tragiko Shakespearskih dimenzij.

Italijansko-abesinska napetost

Japonska le krije Abesince...

Abesinci za dostop do morja skozi Eritrejo ali Somalijo

Včerajšnje brzovjavke iz Italije so povedale, da Italija čaka samo, da neha deževje v Eritreji in da bo takoj nato začela svoje operacije proti Abesiniji. Da naše bravce informiramo o pokrajinah, kjer grozi vojna, objavljamo danes nekaj vesti, ki jih je poslal v Nemčijo poseben dopisnik »Völkischer Beobachterja«, ki se nahaja v Abesiniji.

München, 9. apr. b. »Völkischer Beobachter« objavljiva naslednje zanimive vesti iz Abesinije:

Italijansko-abesinski spor je zadnje dni postal zopet bolj napet. Francoske kolonijalne oblasti so zadnje čase zaustavile transport orožja, namenjenega za Abesinijo, ki ga je prevajala edina železnica, ki veže Abesinijo z morjem, namreč iz francoskega obrežnega mesta Djibuti v abesinsko prestolnico Addis Abebo. Toda na protest abesinske vlade in radi velikega razburjenja abesinskega ljudstva, ki je postajalo nepomirljivo, so francoske oblasti prepovedale ukinile. Zdi se, da je pri tem bolj zalegel protest francoske orožne industrije, kot pa abesinski. Tudi angleške in japonske oblasti so dale svoje dovoljenje.

Posebno pozoren je angleški poslanik v Addis Abebi, ker ima nalog, da razplet italijansko-abesinskega spora zasleduje v vse podrobnosti. Prišla je cela vrsta diplomatskih uradnikov iz Anglije, ki so vsestransko zaposleni pri zbiranju informacij. Zdi se, da imajo v prvi vrsti nalogo zasledovati delovanje diplomatskih in trgovskih zastopnikov Japonske, ki so zelo delavni in so neprestano na potovanjih po abesinskem cesarstvu. Angleži sumničijo Japonsce, da se vsiljujejo tudi Arabcem na nasprotni obali Rdečega morja in da tam agitirajo proti Angliji, češ, da je popolnoma zapostavila Arabce v Palestini, ki da jo je izročila na milost in nemilost židovstvu. Sicer je nedavno japonski veleposlanik dal v Rimu slovesno izjavo, da se Japonska v sedanjih sporih ne bo vmešavala, da je ne briga, ker je prepričana, da bosta Italija in Abesinija itak varovali japonske gospodarske interese, ki so v Abesiniji znatni.

Senca Japonske

V Addis Abebi mora vsakemu past v oči, da je promet med cesarsko palačo in med japonskim poslaništvom neprimerno večji, kot pa z ostalimi poslaništvom. Poslanštvo so vsa na periferiji mesta ter razpolagajo z ogromnimi zemljišči. Vsako poslaništvu je za sebe neko malo predmestje. Toda japonsko poslanstvo se lahko hvali, da ima največ obiskov in ga ni dneva, da ne bi videli veličastnih postav abesinskih knezov, kako se pomičejo s svojim spremstvom proti japonski coni. Čeprav torej Japonska svedčano zatrjuje, da je sedanjih spor ne briga, je v abesinski prestolnici vsakomur jasno, da abesinski cesar in njegova najbližja okolica še vedno stavijo velike upe v moralno pomoč Japonske in vsakdo takoj tudi čuti, da ti upe niso brez podlage.

Zdi se tudi, da je v italijanskih vladnih krogih po prvem navdušenju nastopilo hladnejše presojanje položaja. Sprva so mislili, da bo mogoče s pomočjo mobilizacije in s hitrimi operacijami prestrašiti Abesinijo. Toda ta ni šla na kolena. Navzlic nasprotnim izjavam japonskega poslanika v Rimu brzokone italijanska vlada ve, da mora Abesinija imeti neke zaslombo in da jo bo ta zaslomba še dolgo časa podpirala, da bo stala trdno na svojih nogah.

Zadnje tedne je bilo v Addis Abebi veliko govorjenja o drzni napadalni kretinji, s katero bi si Abesinija utrla pot do morske obale. Italijansko-francosko-angleško obkroževanje dela moderno Abesinijo nervozno, stisnjeno. Med poglavarji se je večkrat ponavljala misel, da mora Abesinija, namesto da pasivno gleda, kako jo čedalje bolj obkrožujejo, začeti z ofenzivno politiko, da si osvoji nazaj dostop do morja. Eritreja in italijanska Somalija imata silno dolge meje z Abesinijo. Na teh črtah bi bil predor mogoč. Tako so v Addis Abebi ugibali. Menda je vsakemu jasno, da je to željo po morju vžgal v Abesiniji japonski trgovski agent, kačji Abesinija je za enkrat edino gospodarsko opiralnišče Japonske v Afriki in neposredna zveza Abesinije z morjem bi koristila v isti meri Japonski kot Abesiniji.

Do morja!

Iz Eritreje, kjer je prebivalstvo sorodno z abesinskim, prihajajo poročila, da so se nekatera plemena začela gibati. Italijanska mobilizacija torej ni samo ofenzivnega značaja, ampak je v veliki meri v zvezi z uporniškim gibanjem med eritrejskimi in somaljskimi plemeni, ki jih hujskajo svobodni Abesinci po načrtu, ki ga jim je moral izdelati nekdo drugi.

Spričo tega dejstva, da skoraj ne bo mogoče spora, ki so ga nekoliko umetno prenapeli, rešiti na dobrohoten način, in z ozirom na to, da Italija ne bo dovolila, da bi ji Abesinci, podprti od Japoncev, preuknjali Eritrejo ali Somalijo, da bi dosegli svobodno dostop do morja, je položaj, kot ga gledajo z abesinske razgledne točke, zares skrajno resen. Na Zenevo pa ne stavlja upanja noben Abesinec.

Abesinska vojska

Veliko senzacijo je vzbudil v Abesiniji tudi članek, ki je izšel v italijanskem vojaškem listu »Forze armate« in ki objektivno opisuje moč abesinske vojske, kot je dozdaj ni opisal še noben evropski list. Clankar trdi, da abesinska vojska ni zedinjena in se za enkrat ne more govoriti, da je abesinski cesar neomejen poveljnik vseh Abesincev v evropskem pomnu besede. Toda pri energiji, ki jo je negus pokazal v svojem občevarjanju s podložnimi princji, ki so poveljniki samostojnih armad, se na to okolnost

ni treba zanašati. Na drugi strani pa je gotovo, da bo enotnost takoj tukaj, kakor hitro bo nastopila kakšna nevarnost od zunaj. Abesinska vojska lahko doseže dva milijona vojakov. Toda na podlagi znanih podatkov zaenkrat Abesinija ne more oborožiti več ko pol milijona do 700.000 vojakov s puškami in strelivom. Strojnih pušk imajo samo 250, topov pa samo 180. Tudi nekaj bombnih letal in nekaj težjih tankov premorejo. Toda v Addis Abebi se nahaja in pridno deluje s pomočjo francoskega kapitala ustanovljena grožna in municijska tovarna. Največja moč abesinske vojske je v značaju abesinskega vojsčaka, ki je skromen in silovito bojevit, ki pozna svoje ozemlje, ki je odporen proti težavam podnebja in ki je zelo spreten v izkoriščevanju naravnih ugodnosti. Njegova slabost je, da nima smisla za varnostne odredbe in da brez glave podi pred seboj sovražnika, ne da bi se zavedal, da je to zanj lahko pogubno. Ujetnikov on ne pozna.

Italijanska revija je pravilno označila moč abesinske armade. In to je morda tudi znamenje, da so začeli v Rimu položaj presojeti hladneje.

Abesinija zbira čete na meji

Rim, 9. apr. b. Po vesteh iz Addis Abebe je pričela Abesinija v zelo hitrem tempu koncentrirati svoje čete vzdolž meje proti italijanski Somaliji in Eritreji. Tam se sedaj nahaja okoli sto tisoč abesinskih vojakov, ki so bojno dobro opremljeni in razpolagajo z najnovejšim orožjem. Ti vojaki sedaj čakajo samo povelja. Kljub tej močni koncentraciji pa vlada še vedno daje pomirjevalne izjave ter zatrjuje, da nima nobenih agresivnih ciljev. Mobilizacija, ki jo je izvršila, in pa odposiljanje čet na mejo proti italijanskim kolonijam, smatrajo samo kot varnostni ukrep, ki je sledil enakemu ukrepu Italije, ki je tudi koncentrirala ogromno število vojaštva ob abesinski meji.

Rim, 9. apr. AA. Snoči je odplula iz Neaplja v vzhodno Afriko »Abazzia« z vojaštvom.

Poslanica čeških školov

Praga, 9. aprila. AA. V zvezi s prvimi katoliškimi kongresom, ki bo v Pragi meseca junija, so češkoslovaški školje in nadškofje izdali poslanico, v kateri opozarjajo vernike na versko krizo. Sodobniki so postali žrtve svojih nizkih čutov. Z moralno dekadenco, ki se pričena že v rani mladosti, je treba nehati. Cloveštvo se mora vrniti h Kristusovemu nauku. Pravi katoličani naj javno izpovedujejo svojo vero. — Na kongres so povabljene vsi katoličani brez razlike narodnosti.

Volitve v Gdansk

Pravilni rezultat nedeljskih volitev v Gdansk (v oklepanju je število glasov, ki so jih posamezne liste prejele pri volitvah leta 1930) je sledeč:

Nacionalni socialisti	139.043 (109.029)
socialisti	38.015 (37.882)
komunisti	7.990 (14.566)
»Centrum«	31.525 (31.336)
»Bela lista«	9.691 (13.596)
Pietscheva lista	382 (—)
Poljaki	8.310 (6.743)

Avto pokosil 50 ljudi

Pariz, 9. apr. AA. Po poročilu listov je včerajšnja nesreča na avtomobilski dirki zahtevala nad 50 žrtve. Dirkalni voz se je zaletil v gledalce s hitrostjo 120 km. Prve vrste je kar pokosil. Gledalci so bili tako neprevidni, da so silili na progo. Od teh 50 oseb jih je 7 ubitih, 3 so v obupnem stanju, 21 je v bolnišnici. Ostali imajo lažje poškodbe. Petim so morali odstraniti po eno ali obe nogi. Dirkač sam je tudi precej težko ranjen.

Izredni delegatski zbor »Boja« sklican za nedeljo 14. aprila

Ljubljana, 9. aprila. Banovinski nadzorni odbor »Boja« je z datumom od 8. aprila izdal na vse skupine bojevnikov okrožnico, s katero v smislu čl. 14 pravil »Boja« sklicuje izredni zbor delegatov za nedeljo, 14. aprila t. l. v Ljubljano, Trgovski dom, ob 10. polpodne. Dnevni red delegatskega zbora je naslednji: 1. Poročilo nadzornega odbora. 2. razprava o razmerah v organizaciji. 3. volitve. 4. sprememba pravil. 5. slučajnosti. Predkonferenca delegatov bo v soboto, 13. aprila ob 20 zvečer v Trgovskem domu.

S to okrožnico je banovinski nadzorni odbor »Boja« presekjal gordijski vozec vsa izogibanja in zavlačevanja Osrednjega izvršnega odbora »Boja« (Fabjančič, Kuster, Sturm itd.) glede sklicanja delegatskega zbora, ki ga je zahteval Vidmar in večina organizacij. Banovinski nadzorni odbor pravi v začetku svoje okrožnice, da »nejasnost in vznemirjenje v organizaciji, zlasti pa dejstvo, da se je pozivu tov. Vidmarja odzvalo še v teku enega tedna daleč preko polovice vseh naših skupin in pismeno zahtevalo takojšnje sklicanje zbora delegatov, potrjuje nadzorni odbor v prepričanju, da je sklicanje zbora delegatov v resnici nujno in neodložljivo«.

Varšava, 9. aprila. AA. Tu so podpisali konvencijo o kulturnem sodelovanju med Poljsko in Bolgarsko.

Irška na poti do svobode Nove izjave De Valera

Dublin, 9. aprila. TG. Predsednik svobodne irske države De Valera je imel v irskem parlamentu velik govor ob priliki debate o zakonskem predlogu za uvedbo irskega državljanstva. De Valera je dejal, da se njegova vlada resno peča z vprašanjem, da predloži londonski vladi predlog o sklenitvi mirovne pogodbe. Irska bi na to pristala, samo eno zahteva, da se Anglija ne bo nikoli več vmešavala v irske zadeve. Danes Irška ne ve, če je svobodna ali ni. O tem naj bi se izreklo irsko ljudstvo samo v svobodnem plebiscitu. Če so Irski zadovoljni s sedanjim položajem, se vlada ne bo protivila temu, da prizna irsko-angleško pogodbo iz l. 1921, če bodo pa Irski izjavili, da s položajem niso zadovoljni, potem je treba iti naprej in do konca.

Po zakonskem predlogu, ki leži sedaj pred parlamentom in ki bo brez dvoma odobren, prenehajo biti Irski angleški državljani. Poleg tega imajo Irski še dve veliki točki, ki morata biti razrešeni, predno bo Irška smatrala, da je dosegla svoje želje. Zakaj je Anglija proti velškanski večini irskega ljudstva Irško razdelila v dva kosa in ozredala od irske države severni del, ki ga je s svojim vojaštvom zasedla. Nadatje so si Angleži pridržali tudi nekaj irskih pristanišč, kjer se nahaja angleška vojska, čeravno je irska vlada proti temu protestirala. Dokler bodo Angleži na Irskem v katerikoli drugi obliki kot dobrodošli turisti, Irška ne bo zadovoljna in ne more biti pripravljena, da obnovi dobre odnose s celima državama.

Težave z ljubljanskim proračunom

Ljubljanski okoliški kmetje so se obrnili na finančno ministrstvo

Ljubljana, 9. aprila

Naš list je že ponovno poročal o gibanju okoliških kmetov za odpravo mestne trošarine na poljedelske pridelke. Okoliški kmetje namreč trdijo, da nosijo bremena mestne trošarine sami, pristaši trošarine pa nasprotno poudarjajo, da jih plačuje mestno prebivalstvo. Okoliški kmetje snujejo sedaj posebno organizacijo v obrambo svojih interesov pod naslovom »Kmetiška straža«. Pripravljani odbor tega novega društva je poslal sedaj v imenu kmetov ljubljanskega okoliškega okraja in sosednjih okrajev finančnemu ministru dr. Stojadinoviču obširno spomenico z navedbo glavnih zahtev okoliških kmetov. Kakor znano, se že nekaj dni muči v Belgradu ljubljanski župan dr. Ravnihar, ki posreduje v raznih ljubljanskih zadevah, kakor glede proračuna, podraževanja ženske realne gimnazije, tlakovanja cest s pomočjo nove državne gradbene akcije itd. Da mestni proračun še ni potrjen, je pripisati predvsem akciji okoliških kmetov. Na ljubljanskem magistratu so tudi že pripravljene, da bo finančno ministrstvo zahtevalo nekaj bistvenih revidiranj ljubljanskega proračuna.

Spomenica, ki so jo okoliški kmetje poslali finančnemu ministru, se v glavnem naslanja na naslednje trditve:

Uvedba mitnice, oziroma trošarine izvira še iz fevdalne dobe ter ji je kmetsko ljudstvo vedno nasprotovalo. Ze v revolucionarnem letu 1848 so kmetje poleg gradov napadali tudi mitnice, ki so bile znak tlačanske nesvobode kmetov. Prva leta

po vojni mitnica zaradi nizke tarife in dobrih cen poljedelskih izdelkov ni motila kmetov. Kakor pa je narodna banka ugotovila, so v zadnjih 6 letih padle cene kmetijskih izdelkov za 56–59%. Mitnica pa se ni znižala, temveč celo povišala. Samo trošarina v Ljubljani se je povišala od 16.757.000 Din, in to brez tržnine. Pri nekaterih izdelkih se je povišala kar za 100%. Ves ta denar gre na račun kmeta, ker mora danes kmet prodajati v mestu kljub trošarini svoje pridelke po isti ceni, kakor zunaj mestnih mej. Položaj slovenskega kmeta je neprimerno slabši od njegovega tovariša na jugu države, saj more slovenski kmet pridelati na treh orah kljub napornemu delu približno toliko, kakor njegov vojvodinski tovariš na enem orlu. Pri tem pa še celo vojvodinski kmet toži, da mu kmetijstvo ne donaja dobička. Gospodarski položaj v ljubljanski okolici pa je še pod povprečnim nivojem kmeta v drugih slovenskih krajih, ker mora barjanski kmet plačevati še običuten davek za osuševanje Barja in regulacijo Ljubljanice ter za urejevanje hudoornikov, povrh tega pa mu delajo škodo stalne povodnji. Milijonske vsote, ki jih plačuje okoliški kmet v obliki trošarine mestni občini, še povečujejo to breme. Končno okoliški kmetje protestirajo proti upravnim odredbam, ki ovirajo njihovo gibanje za odpravo mestne trošarine ter prosijo finančnega ministra odpomoči.

Trenutno nam še ni znano, kakšno stališče bo v tem pretečen vprašanju, kjer sta si nasproti dve močni skupini in dvoje različnih interesov, zavzel finančni minister.

Muzej kneza Pavla

Belgrad, 9. aprila. m. Ministrski svet je na predlog prosvetnega ministra izdelal uredbo o spojitvi lukajšnega historičnega umetniškega muzeja sodobne umetnosti. Oba se bosta spojila v muzej, ki se bo imenoval muzej kneza Pavla. Kakor znano, so za ta muzej že določili in preuredili prostore v novem dvoru, ki jih je določil za ta namen že blagopojni kralj Aleksander.

Zbor Jugoslovanskega časnikarskega združenja

Belgrad, 9. apr. AA. V ponedeljek, 8. t. m. se je vršila v Belgradu plenarna seja centralne uprave jugoslovanskega novinarskega združenja, ki so se je udeležili delegati sekcij iz vse države. Dopoldne so delegati odšli na Oplenac in se poklonili pred grobom blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Namesto venca je centralna uprava sklenila, da s prispevkom 5000 Din vpiše blagopokojnega kralja za dobrotnika podpornih fondov sekcije. Na grobu pokojnega kralja je govoril predsednik jugoslovanskega novinarskega združenja g. Dobroslov Kuzmič, nato so se pa vsi prisotni s trinitutnim molkom in nato z vzkljanjem: Slava viteškemu kralju! odločili spomnu velikega pokojnika. — Na seji so razpravljali o vseh tekočih vprašanjih, ki zanimajo novinarje, in o notranji organizaciji. Sklenili so, da se bo letna skupščina združenja vršila 26. maja v Koračevi v Sumadiji, da bodo novinarji iz vse države imeli priliko, seznaniti se s kmetiskim življenjem tega dela države.

Kandidati Jevtičeve liste

Belgrad, 9. apr. m. Danes se je vršila v predsedništvu vlade širša konferenca ministrov; ki je pričela definitivno pretresati kandidate za sestavo vladne države liste za majske volitve. Kot bazo za svoje delo je širša konferenca vzela elaborat, ki ga je izdelal ožji odbor ministrov. Širša konferenca bo forsirala to delo ter se pričakuje, da ga bo definitivno končala v par dneh.

Kolikor se je moglo zvedeti, bodo kandidatne liste za dravsko banovino izgledale približno tako-le: v Šmarju bosta kandidirala Koman in dr. Moser; v Konjicah notar Jereb in Gajšek; v Kočevju dr. Lavrenčič, Arko in Hočevar; v Gorjem gradu Gorčičar (v tem okraju se bo določila še ena kandidatura); v Celju dr. Stante, v Laškem Jučan in Roš; v Slovenjgradu dr. Vošnjak in dr. Novčan; v Mariboru-levi breg Janžekovič in dr. Jančič; v Mariboru-desni breg Krejčič in Gornjak; v Ptujju Brenčič in Petrovar; v Lendavi dr. Klar, Hajdinjak in Seči; v Prevaljah inž. Lenarčič in Dobersček; v Ljutomeru Rajh, Skuhala in Suhačič; v Ljubljani Kavčič in dr. Fux; v Ljubljani-okolica dr. Marušič in Hočevar; v Kranju Lončar in dr. Semrov; v Kamniku Cerar in Kernsik; v Radovljici Ažman in Mohorič; v Litiji Mravlje in Lajovic; v Novem mestu Matko in dr. Režek; v Krškem inž. Zupančič in Horvatič; v Crnomlju dr. Koce in Lovšin; v Metliki Malešič in Bajuk; v Brezicah dr. Veble, dr. Krulej in Urek; v Murski Soboti najbrž Antauer.

Ban v Ptuj

Maribor, 9. aprila. AA. G. ban dr. Dinko Puc je danes dopoldne sprejemal na sreskem načelnstvu razne deputacije, predvsem župane srezov Maribor desni in levi breg.

Gospod ban se je v daljšem govoru zahvalil za lep sprejem ter je poudarjal, da bo vedno varoval avtonomijo naših občin.

Po županih so g. bana pozdravili zastopniki mariborskih listov, in sicer za »Mariborer Zeitung« urednik Udo Kasper, za »Slovenca« poročevalec Muri, za Jutro poročevalec dr. Vatovec in za »Slov. Narod« poročevalec Geršak.

Ban dr. Dinko Puc se je iz Maribora odpeljal z avtomobilom ob 13.15. Med potjo se je g. ban ustavil v Sv. Miklavžu.

Tudi v Ptujju samem je bil sprejem bana izredno prisrčen. Pozdravili so ga zastopniki civilnih in avtonomnih in cerkvenih oblasti.

Jutri zjutraj nadaljuje g. ban svoje potovanje v Mursko Sobotu.

200 milijard za brezposelne

Washington, 9. apr. AA. Predsednik Roosevelt je podpisal zakon o kreditih za javna dela. Zakon sta sprejela oba doma kongresa. Krediti za ta javna dela znašajo 4800 milijonov dolarjev.

Delo, ki čaka novo skupščino

Belgrad, 9. apr. AA. Zakonodajno delo narodne skupščine. V vrsti zakonskih načrtov, ki jih pripravlja pravosodno ministrstvo, je pravosodni minister sestavil komisijo za izdelavo zakonskega predloga o pobujanju zlorab v javni službi. V komisijo pridejo g. Perić, dr. Tomaž Ivanovič, dr. Radoslav Jovanović, redni profesorji belgrajske univerze, dr. Stanko Frank, redni profesor zagrebške univerze, dr. Milan Kugler, sodnik stola sedmorice v Zagrebu, in Atanasije Marković, sodni inspektor pravosodnega ministrstva.

Živinski potni listi

Belgrad, 9. aprila. AA. Veterinarski oddelek kmetijskega ministrstva je izdelal načrt pravilnika o živinskih potnih listih. Novi načrt predvideva med drugim popolnoma nove formule živinskih potnih listov in posebne predpise o kvalifikacijah manipulantov, ki imajo posla s temi potnimi listi.

Osebne vesti

Belgrad, 9. apr. m. Z dekretom ministra za gozdove in rudnike je prestavljen po službeni potrebi za podgovdarja VIII. pol. skup. pri gozdni upravi v Boh. Bistrici Vinko Meršolj, podgovdar iste pol. skup. pri gozdni izpostavi v Skolji Lokli.

Belgrad, 9. apr. m. Odlikovani so zaradi organizacije in uspešnega dela prvega jugoslovanskega protituberkuloznega kongresa maja 1934 v Ljubljani: dr. Ivan Matko, šef oddelka za pobijanje tuberkuloze v ministrstvu za socialno politiko in narodno zdravje; dr. Joža Bohinjec, ravnatelj OUZL v Ljubljani; dr. Alfonz Levčnik, profesor v p.; z redom Jugoslovanske krone 4. stopnje; — z redom sv. Save 4. stopnje dr. Robert Neubauer, šef-zdravnik zdravilišča na Golniku; — z redom sv. Save 5. stopnje dr. Karel Petrič, vršilec dolžnosti šef Higijenskega zavoda v Ljubljani; Miro Jeršič, uradnik OUZL v Ljubljani.

Zaradi človekoljubnega in socialnega dela v odboru Rdečega križa so odlikovani z redom sv. Save 5. stopnje: Ivan Kvačec, prokurist tvornice v Slovenjgradu in tajnik odbora Rdečega križa; Avgust Juh, višji oficijal pri okrajnem sodišču v Ljubljani; — s srebrno kolajno za državljanske zasluge pa Ursula Košir, babica iz Kamnika.

Belgrajske vesti

Belgrad, 9. apr. AA. Včeraj je umrl v Modriču znani in zaslužni novinar Ahmed Hadžija Agić.

Belgrad, 9. aprila. m. V prometnem ministrstvu bo izdelana uredba o organizaciji tega ministrstva. Po tej uredbi bo ukinjena generalna direkcija državnih železnic in bo spojena s prometnim ministrstvom.

Belgrad, 9. aprila. m. Združenje sodnikov kraljevine Jugoslavije je imelo te dni sejo, na kateri je bilo sklenjeno, da se bo vršil letošnji redni občini zbor tega združenja dne 6. junija t. l. v Belgradu. Po občnem zboru bodo sodniki napravili izlet na Oplenac, kjer se bodo poklonili manom blagopokojnega kralja Aleksandra.

Belgrad, 9. apr. m. Z današnjim dnem so pričela dela za zgraditev nove skupščinske palače.

Drobne vesti

Darmstadt, 9. apr. b. Nemški balon »Nürnberg« se je spustil v južni Poljski, potem ko je preletel razdaljo 708 km.

Manila, 9. apr. AA. Število žrtve, ki jih je zahteval ciklon na Filipinih, presega 60.

Friedrichshafen, 9. apr. b. Grof Zepelin je davi ob pol 6 preletel ekvator in se je nahajal blizu južnoameriške obale.

Pariz, 9. aprila. AA. Plebiscit o novi ustavi na Filipinskem otočju bo po poročilu iz Manile 14. maja.

Evharistični križi se dvigajo

Škocijan pri Mokronogu, 8. aprila.

V nedeljo 7. t. m. proti večeru se je vršila pri nas izredno posrečena slovesnost — blagosloavljanje evharističnega križa.

Mogočen hrastov križ je 15 m visok. Postavljen je na majhnem gričku Tičenci poleg Škocjana. Hrast je daroval posestnik Komljanec; posekali, obdelali, postavili in lepo okrasili so ga pa po večini naši vrli Zloganjci.

V nedeljo, na dan blagoslovitve, se je ob 6 zvečer vršila ob ogromni udeležbi pobožnost v župni cerkvi, nato se je pa razvila dolga krasna procesija, skozi razsvetljeni Škocjan proti križu. Skoraj vsi otroci so nosili za to priliko nalašč narejene lampijončke, nekateri baklje, vsi ostali in odrasli so pa imeli v rokah sveče. Krasen je bil pogled v mraku na to dolgo vrsto raznobarnih lučk! Med potjo so se ves čas vrstili godba, ljudsko petje in molitve.

Ko smo prišli do križa, je že noč legla na zemljo. Močna svetilka vrh križa in morje lučk je pa kar razsvetilo temno noč. Tu je bil najprej primeren nagovor, g. dekan Anžič je nato blagoslovil križ, godba je še zaigrala. Kraljevo znamenje — križ stoji, in ganljiva slovesnost je bila končana.

Ljudstvo je šlo zadovoljno in ganjeno na svoje domove in govorilo, da take slovesnosti še ni videlo. Mogočni križ je pa ostal na Tičenci, odkoder nas bo opozarjal na bližajoči

se evharistični kongres; ko bo pa končan, nam bo trajen spomenik nanj!

Škocjan pri Turjaku, 8. aprila.

Preteklo nedeljo zvečer smo imeli veliko slovesnost. Blagoslovili smo evharistični križ. Na to svečanost smo se pripravili s tridnevni duhovnimi vajami za moše in fante, ki jih je imel domači župnik. Evharistični križ smo postavili v bližini cerkve. Križ je visok 11 m, iz hrastovega lesa, in je okrašen s kelihom, trnjevo krono in napisom: Kralju, evharistični Kralj! — Zvečer smo križ in okolico razsvetlili. Po cerkveni svečanosti se je razvil spredov s prižganimi svečami. Na čelu procesije je nesel cerkveni ključar križ, ki so ga obdajali ostali cerkveni ključarji s cerkvenimi svetilkami. Ves spredov je bilo ljudsko petje. Vsa ogromna procesija z lučkami v rokah se je ustavila pred evharističnim križem. Solska mladina se je postavila v neposredno bližino križa in ga obdala od vseh strani in izlivala svojo globoko ganjenost v pesmi »Kraljevo znamenje stoji!« Pred križem je domači župnik v svojem govoru ljudem razložil pomen evharističnega križa in jih bodril k zvestobi do križa in sv. Rešnjega Telesa. Nato je križ blagoslovil. Po blagoslovu smo zapeli v cerkvi zahvalno pesem. Po vsej svečanosti se ljudje kar niso mogli ločiti od križa. Marsikatero oko je bilo rosno od ganjenosti nad tako lepo svečanostjo.

„Denar — ali zažgemo hišo!“

Grozilno pismo nočnega potnika - Strah pred izsiljevalci

Maribor, 9. aprila.

Vedno hujše čase doživljajo prebivalci mestne okolice. Poleg gospodarske stiske, ki se na deželi čuti mnogo bolj, kakor v mestu, je tam tudi za javno varnost slabše poskrbljeno, kar je razumljivo, ker so orožniški rajoni silno obsejni in postaje zasedene le s par možmi. Temni elementi imajo na deželi prosto polje. Po samotnih kmetijah si neznanci z grožnjami izsiljujejo od prebivalcev vse, kar si poželijo. Zlasti običajne so sedaj postale grožnje s požigi, ki se jih izsiljevalci poslužujejo in se jih ljudje najbolj bojijo. Tak razburljiv slučaj so doživeli te dni pri posestniku Tereziji Urbančič v Vukovju pri Sv. Marjeti. V soboto zvečer, ko so domači še bedeli, je nenadoma močno potrkalo na razsvetljeno okno. Posestnica je okno odprla, iz teme pa se ji je pomolila pred obraz roka s pismom in ga položila na okno. Pismo je bilo naslovljeno na posestnico ter sledede

vsebine: »Mi smo štirje in zahtevamo takoj 500 dinarjev. Svarimo vas, ne poskušajte priti iz hiše, ker takoj zažgemo poslopje na vseh oglih. Lačni smo, dajte nam poleg denarja tudi kruha in mesa. Izvršite povelje takoj!« — Ko je posestnica začela brati pismo, je neznačeva roka izginila z okna v temo. Po prečitaniu je obstala gospodinja skrajno kakor okamenela od strahu, potem pa se je s silnim krikom zrušila. Priskočili so domači, začeli klicati na pomoč hlapca, ki je spal v hlevu. Ta je kriče začul ter odprl vrata hleva. Nenaden prihod hlapca je neznanega izročitelja grozilnega pisma oplasil ter je izginil v noč. Še istega večera so bili obveščeni o dogodku orožniki. Na podlagi pisave se je posrečilo ugotoviti tudi pisca. Je to 57-letni bivši hlapec pri Urbančičevih, Valentin Senčar. Ko so ga orožniki aretirali na cesti proti Mariboru, je dejanje takoj priznal. Izjavil pa je, da ni nameraval poslopja v resnici zažgati, ampak samo lastnico ostrašiti, da bi mu izročila denar.

Radovan Matjašič — 50-letnik

Danes je dosegel naš rojak sedanji ravnatelj SUZORJA v Zagrebu 50 let. To priložnost bi radi porabili, da tega odličnega sina Slovenije predstavimo slovenskemu ljudstvu, ki ga je imelo le malo prilike spoznati in ceniti, ker je od prevrata dalje deloval večinoma na mednarodnem polju, kjer je v Evropi in v Ameriki služil domovini v najbolj delikatnih

in težavnih misijah. Lahko trdimo, da jih ni bilo mednarodnih pogajanj, pri katerih se je udeležila tudi naša država, katerih se ni bil udeležil kot strokovnjak in izvedenec tudi R. Matjašič, če je predmet pogajanj le količikaj tikel denarnih problemov. Znanje, ki si ga je pridobil še na Dunaju, kjer je napravil obemem z dr. Schönbaumom, sedanjim najboljšim češkoslovaškim zavarovalnim tehnikom izpit iz zavarovalne tehnike, ga je uspobilo za najtežavnejše denarne probleme. Pri tem mu je služil njegov izreden matematični talent in spomin, kot ga srečujemo le pri redkih izvoljenih. Na reparacijski konferenci so ga imenovali računsko tabelo in znano je, da konferenca ni zasedala, če je bil on zadržan, ker nikdo številke za vse države ni tako obvladal, kot ravno on. O nekaj pogajanjih o vojnih dolgovi v Londonu je znano, da je angleški predsednik, ko je ni in ni bilo na sejo avstrijskega delegata, dejal, da ga ne potrebujejo, ker itak tudi vse številke za Avstrijo pozna tudi Matjašič. Njegovo največje delo, poleg nešteti konvencij, ki tičejo dolgov, trgovskih sporazumov, prometnih pogodb, reciprocitetnih pogodb za delavsko zaščito, izseljenjskih sporazumov itd. pa je konverzija šestmilijonskega dolarskega posojila, ki jo je s sedanjim ministrom Stojadinovičem tako sijajno izpeljal, da se je moral ameriški finančni minister zagovarjati pred parlamentom, da ni dosti branil ameriških interesov. G. Matjašič se lahko hvali, da je prihranil naši državi s svojim znanjem in spretno taktiko neštete milijone, ki bi sicer morali romati v inozemstvo. Matjašič, ki skoraj vedno križari sem ter tja po Evropi, ki je kupil klobuk v Haagu, kravatno v Lizaboni, srajco v Parizu, čevlje v Londonu, nalivno pero v Washingtonu, hlače v Rimu, kovečev pa v Zenevi, je pa imel tudi dosti časa, da je razgalil marsikatero nerodnost v poslovanju inozemskih zavarovalnih družb ter tako preprečil milijonska nesolidna zavarovanja naših zasebnikov. Sploh je treba zopet povedati naši javnosti, da so naši okrožni uradi, pokojninski zavodi in podobni fond Matjašičeva zgradba in pravem pomenu besede, česar se mlajši rod, ki je sedel v topli gnezdi, ne spominja več. In če naši izseljenci v Nemčiji, Franciji, Belgiji in Nizozemski danes uživajo kakšne starostne ali nezgodne rente, naj stisnejo roko g. Matjašiču, ki se je kregal za zelenimi mizami po tujini za naše bednike in morda s svojim znanjem tudi k sreči nadmodril inozemske računarje.

Matjašič se je rodil v Kranjski gori. Oče mu je umrl v 37. letu starosti, tako, da je morala mati Uršula vzgajati sama in brez vsake pokojnine troje otrok. Ferdinand je v Ameriki odlični obrtnik, Miroslav je višji poštni svetnik v Ljubljani, Radovan pa je ravnatelj SUZORJA v Zagrebu.

Slovensko ljudstvo svojemu odličnemu sinu želi, da bi mu še dolga leta s svojim delom delal čast in koristil domovini.

Koncert Bežigradskega pevskega društva

V množici koncertnih prireditev zadnjega časa je ostal III. redni letni koncert Bežigradskega pevskega društva v Ljubljani manj opažen, čeravno zasluži, da ga uvrstimo med letošnje zelo uspele prireditve. Na severni periferiji našega mesta vrši to pevsko združenje važno in uspešno kulturno delo. Šad marljivih priprav so pevci pokazali na koncertu v dvorani Delavske zbornice dne 6. t. m. Program je bil moči in izvežbanosti zbora primerno izbran, dasi bi si glede enotnosti želeli skrbnejšega izbora. Vsak koncertni nastop naj bi bil stilno enoten, da ima poslušalec dojem nečesa zaključenega in v celoti povezanega. Poleg največjih zborovskih umetnih skladb Vodopiva, Adamiča, Tomca, Mirka, Prelova in Juša je obsegal spored tri starejše baritonske samospeve (B. Ipačič, Volarič in Cesarevič), nekaj narodnih v Devovi priredbi in na koncu rusko narodno Dvanajst razbojnikov. Ta raznolikost v sporedu je bila edina hiba sicer popolnoma uspešnega nastopa.

Zbor ni star, a prav lepo zveni, je primerno izvežban in pozna finese v izvajanju. Nekoliko šibko je zastopan I. tenor v primeri z drugimi glasovi, vendar se je kljub temu dobro uveljavljal in držal ravnotežje. Odlično so zasedeni baritoni in bas, ki izredno lepo in enotno done. Če bi bila tudi oba tenorja tako enotna, bi bil zbor docela zlit. Izvajanje je na splošno doseglo prav lepo višino. Dinamične finese so prišle do polnega učinka, tudi agogika zboru ni tuja, izreka je dobra. Pravilna interpretacija posameznih skladb kaže na glasbeno inteligenco zboru, posebno pa na veliko muzikalnost pevovodje g. Janeza Godca, ki je v izvajanje položil dokaj smisla za glasbeno-estetska pravila in dokazal, da ume biti odlični glasbeni interpret. Nekoliko pa moti njegov čisto svojiski način dirigiranja.

Solist g. M. Janovsky ima v srednji in visoki legi lep, sočen glas, izravnan bi bilo treba le nekoliko jakost tona v nižino. Vse tri pesmi je zapel z lepo poglobitvijo v njihovo vsebino in s toplino tona zajel občinstvo, ki ga je s priznanjem bogato nagradilo. Posebno lepo se njegov glas zliva z zborom pri solističnih vložkih ob spremljavi zboru.

Celoten utis koncerta je bil zelo ugoden. Poslušalci, ki so dokaj prostorno dvorano Delavske zbornice domala napolnili, so sledili izvajanju z velikim zanimanjem in petje toplo odobraval, ponekod zahtevali celo ponovitve. Uspeh je bil pri občinstvu popoln, kar naj bo navdušenim bežigradskim pevcom krepka spodbuda k nadaljnjemu idealnemu delu za povzdigo pevske kulture.

L. P.

Novo mesto

Samarijski tečaj. Okrajni odbor društva Rdečega križa kralj. Jugoslavije v Novem mestu bo organiziral to pomlad dva samarijska tečaja. V višji tečaj bodo sprejeti samo oni, ki so nižji tečaj že dovršili in prejeli diplomu. Za nižji tečaj se lahko prijavijo vsi, ki se zanimajo in so že dopolnili 16. leto. V nedeljo, dne 14. aprila, ob 10 dopoldne bo v prostorih drž. real. gimnazije v Novem mestu, II. nadstropje, posvetovalni sestanek, na katerega so vabljivi vsi, ki se za tečaj zanimajo, da se pogovorimo glede časa za predavanje in da se vpišejo. Tega sestanka naj se gotovo udeležijo vsi, ki se nameravajo vpisati.

Zadnje sv. mašo za rajce, ki ostanejo pokopani na starem pokopališču, je daroval v pondeljek ob 6 zjutraj v pokopališki kapeli g. proš. Po maši se je v govoru spomnil naših rajnih ter ob kratkem razložil zgodovino starega pokopališča, nakar so sledile ob asistenci druge duhovščine običajne molitve za mrtve s procesijo okrog kapele. Ljudje so resnih obrazov in solznih očeh sledili zadnjim obredom, namenjenim rajnim, nato pa so se molče razšli. Na grobeh pa so dogorevale številne sveče...

Tudi mamina svilena bluza --

Le zelo redkokdaj obleče mama svojo svileno blužo. Ta bluža je namreč zelo občutljiva, pa jo je treba varovati. To se vidi iz tega, kako previdno jo mama pere. Ona pere zdaj blužo — kakor tudi ostalo perilo — s Schichtovim Radionom. Blužo nekolikokrat pretiska v mrzli raztopini Schichtovega Radiona in že je zopet lepa in čista kakor prvi dan.

* Kar je dobro za občutljivo svilo, velja seveda še v večji meri tudi za vse drugo perilo v gospodinjstvu in družini.

Domači izdelek

SCHICHTOV

RADION
pere vse higijenično čisto

R.J. 6-35

Jubilej staroste slovenskih gasilcev

Danes aznuje g. Josip Turk, po svoji vsestranski delavnosti splošno znan in ugleden sin ljubljanskega mesta, svojo sedemdesetletnico. G. Josip Turk je bil rojen 10. aprila 1865 na Sv. Petra cesti 78, kjer je njegov oče Ivan imel prevoznisko in fiakarsko obrt. Svojega sina Josipa je dobro izsolal. Posečal je nižjo realko in slovečo Mahrovo trgovsko Solo, nakar je mladi Turk tudi sam samostojno začel obrt svojega očeta, ki jo je visoko dvignil.

Že od mladih nog pogumen, iniciativen in vztrajen ko jeklo, se je vrgel na javno delovanje, in sicer predvsem na gasilstvo, ki je bilo za časa narodnega prebujanja in osamosvojitve slovenskega meščana ena najvažnejših postojank zavednega slovenstva. Tudi pri gasilstvu je g. Turk začel svon der Picke auf, kakor pravi Nemeč, in se je kot gasilec prvič udeležoval, ko je gorelo staro gledališče na Kongresnem trgu. Pri kranjskem gasilstvu se je potoval tudi za slovensko poveljevanje in je z g. Viktorjem Rohrmanom in rajnim Barletom odpravil iz gasilstva zadnje sledi nemškotarskega duha in starokopitarstva. Z Barletom je g. Turk ustanovil tudi prvo jugoslovansko gasilsko zvezo. Še danes gori srce jubilanta predvsem v ljubezni do gasilstva in nova država ga je počastila s tem, da je postal 1. marca 1934 starešina vsedrjavne Jugoslovanske gasilske zveze, danes pa, ko je bil to mesto vsled boleznj odložil, je ostal starešina slovenskega gasilstva. Sijajni nastopi našega gasilstva ob različnih prilikah so delo jubilanta, kakor je tudi tehnična modernizacija gasilstva v največji meri plod njegovega, za vsak napredek vedno na stečaj odprtega uma in neumornega truda. Ko dober slovenski narodnjak se je udeleževal tudi med vojski pri Rdečem križu na kolodvoru, kjer je imel veliko prilike, da je pokazal svoje jugoslovansko srce. O njegovi veliki podjetnosti priča tudi od njega ustanovljeni pogrebni zavod, ki ga je l. 1914 prevzela občina.

Na političnem javnem poprišču je g. Josip Turk predvsem deloval kot občinski svetnik, kot gerent mestne občine od l. 1924—1926 in kot podžupan od l. 1927—1928. Čeprav v nam nasprotnem taboru, je bil vedno vnet za splošno korist našega meščanstva in lojalen politik dr. Tavčarjeve šole; časih robot, a vedno pošten in iskren. Še danes je jubilant občinski svetnik, ki se zanima za sleherni panog mestnega gospodarstva, ki je dobilo od njega že

Iz domače politike

Volivci po okrajih v Sloveniji

Dravska banovina voli 29 poslancev in se deli v dve volivni okrožji. V volivne imenike dravske banovine je vpisanih 308.273 volivcev. Volivno okrožje št. 1, to je področje nekdanje mariborske oblasti, voli 15 poslancev. V tem okrožju je 171.299 volivcev. Volivno okrožje št. 2 obsega področje nekdanje ljubljanske oblasti in voli 14 poslancev. V volivnih imenikih tega okrožja je vpisanih 136.914 volivcev.

Kakor znano, voli vsak okraj splošno po enega poslanca. Volivno okrožje št. 1 je razdeljeno v 14 okrajev, ker pa voli mariborski okraj (levi breg) 2 poslance, znaša število poslancev za to okrožje 15. V posameznih okrajih je vpisanih: 1. v celjskem 17.797, 2. v dolnje-lendavskem 10.859, 3. v gornjegrajskem 4.940, 4. v konjiškem 5.485, 5. v ljutomerskem 10.379, 6) v mariborskem (levi breg) 23.208, 7. v mariborskem (desni breg) 14.489, 8. v murskosobotskem 15.919, 9. v prevajškem 8.681, 10. v ptujskem 19.340, 11. v slovenjegrajskem 7.402, 12. v šmarškem 11.677, 13. v brežiškem 9.893, 14. v laškem 11.379.

Volivno okrožje št. 2 je razdeljeno v 12 okrajev, ker pa volita okraj Ljubljana-okolica in Ljubljana-mesto po 2 poslance, znaša število mandatov v tem okrožju 14. Okrožje se deli v: 1. črnomaljski okraj — 4.069 volivcev, 2. kamniški — 10.267 volivcev, 3. kočevski — 10.984 volivcev, 4. kranjski — 15.658 volivcev, 5. krški — 14.175 volivcev, 6. litijski — 10.577 volivcev, 7. logaški — 7.706 volivcev, 8. ljubljanski — 20.729 volivcev, 9. novo-meški — 13.085 volivcev, 10. radovljski — 10.459 volivcev, 11. metliški — 2.754 volivcev in 12. Ljubljana mesto — 16.451 volivcev.

V Sarajevu kandidirata na listi predsednika vlade dr. Jusuf Tanović in dr. Stevan Čičić. V sarajevskem okraju samem kandidira Rade Starović, upokojeni sodnik.

Zadružništvo in politika. Na volivnem sestanku v Skoplju je kmetijski minister dr. Dragutin Janković izjavil, da je treba zediniti vse kmetijstvo v Jugoslaviji s pomočjo osrednje zadružne organizacije; to je temelj nove politike vlade B. Jevtiča.

Ne kandidira. Glede na razne vesti, ki krožijo v zadnjem času v radovljiškem okraju, nam je g. Lojze Smolej — Kranjska gora 140 — sporočil, da ne kandidira na nobeni listi.

Topalovičeva smola. V kavarini »Stara Srbijac« v Nišu je imel nosilec socialistične kandidatne liste volivni sestanek. Njegovi nasprotniki so hoteli že v začetku razbiti shod. Ko so jih pregnali, so začeli demonstrirati zunaj pod zvonicom, ki je prenašal Topalovičev govor. Topalovič je ob koncu svojega govora izjavil, da se bodo tisti, ki rabijo taka sredstva za razbijanje shodov, še kesali, ker bodo drugi ista sredstva porabili proti njim.

Ljubezensko zgodbo mlade duše

Pevčka

od sloveče pisateljice D. Vieser

smo začeli objavljati v

današnji številki in na ta

lepi roman opozarjamo!

mного pobud za napredek naše bele Ljubljane. Država ga je odlikovala z redom sv. Save III. in IV. stopnje in z zlato kolajno za državljanske zasluge. Poleg tega krasi njegova prsa mnogoštevilna gasilska odlikovanja iz vseh držav sveta, Ljubljanski občinski svet ga je pa izvolil za častnega meščana.

Pridružujemo se mnogostevilnim čestitkam, ki jih bo danes sprejel jubilant, z željo, da bi Bog moža korenjaka, ki ga ni mogla ukloniti še nobena vihra, še dolgo ohranil pri življenju!

Ljubljanske vesti:

Za podržavljenje mestnega liceja

Ljubljana, 9. aprila.

Razne intervencije, ki jih je v zadnjih dnevih opravil v Belgradu ljubljanski župan dr. Ravnihar, in pa naklonjenost bana, bivšega ljubljanskega župana dr. Puca, kažejo, da se bo mestna občina v najkrajšem času vendarle znebila izredno težkega bremena, namreč vzdrževanja mestne ženske realne gimnazije. Vzdrževanje mestne ženske realne gimnazije velja mest. občino letno okrog 1.300.000 dinarjev, kar seveda zelo obremenjuje mestni proračun. Pri tem pa je upoštevati, da mestna občina sploh ni dolžna vzdrževati srednjih šol, niti ne padejo nanjo nobene obveznosti, temveč vzdržuje mesto žensko realno gimnazijo takorekoč prostovoljno. Prvotna namera, da bi se mestna občina odrižala ženske realne gimnazije postopno z opustitvijo posameznih letnikov, se je izkazala za nemožno, ker je tu pač učno in pomožno osebje, ki uživa pravice pragmatike, drugič pa bi z opustitvijo ženske gimnazije nastala za Ljubljano sramota, ki bi se dala težko oprati. Ostane torej le izhod, da se ženska gimnazija podržavi. To pa je seveda združeno s težavami, zakaj država ima pač interes, da prevali bremena na občine, ne pa da jim jih odvzema.

Ženska realna gimnazija je bila osnovana nekaj let pred vojno deloma tudi s pomočjo zasebnega mecenatstva — kot protiutež raznim germanizatorskim šolam za narodno vzgojo mestnega ženskega naraščanja. Prvotno je bil ta zavod le licej s šestimi razredi in z oddelkom trirazredne višje dekliške šole. V gimnazijo se je zavod razvil šele v šolskem letu 1919-20.

Kakor je mestna občina pred vojno razumela pomen slovenske ženske gimnazije, tako ji je bilo

po vojni, ko so germanizatorske težnje odpadle, težko še dalje nositi dolžnosti države, zlasti, ker je država na drugi strani prevallila vse polno lastnih dolžnosti na občino, kar zlasti dokazuje proračun premeščenega delokroga, ki sega sedaj že blizu petih milijonov. Po zakonu je dolžna vzdrževati srednje šole država, za poslopje pa morajo skrbeti banovine.

V primeru, da bi država res prevzela osebje ženske realne gimnazije in s tem večji del stroškov vzdrževanja gimnazije, pa ni misliti na to, da bi banovina za žensko realno gimnazijo zgradila novo poslopje. Mestna občina bi sedanje gimnazijsko poslopje — ki je razen Trgovske akademije v vsem mestu še najbolj pripravno za pouk — sicer nujno potrebovala za nastavitve kakšne osnovne šole, n. pr. ženske, vendar pa bi morala odstopiti poslopje brezplačno državi, oziroma banovini.

Pripomniti moramo, da je obisk tega zavoda zelo velik, saj žensko realno gimnazijo obiskuje sedaj 639 gojenk, od teh na nižji gimnaziji 501. Gimnazija ima sedaj 16 razredov. Na trgovskem tečaju, ki je gimnaziji priključen, je uveden numerus clausus ter je sprejetih vsako leto le 46 gojenk, v gospodinjski šoli je 26 gojenk, v internatu, ki je do zadnjega kotička zaseden, pa je tudi 46 gojenk.

Ne kaže torej, da bi se ženska realna gimnazija opustila, ker bi ženska mladina imela le težak dostop na druge zavode. Na drugi strani tudi mestna občina ne bo mogla dolgo vzdrževati tega zavoda, ker ima že itak mnogo stroškov z osnovnim in meščanskim šolstvom. Zato je le poždržavljanje napore mestnega župana dr. Ravnihara za podržavljenje mestne ženske realne gimnazije.

Teoretično in praktično izpopolnjen v stroki se je po nekaj letih vrnil v Ljubljano, kjer je vodil očetovo obrt do 1892. To leto se je osamosvojil, si kupil od špediterja Pirkerja na Resljevi cesti sedanjo posest, jo prezidal ter tja prenesel svojo kamnoseško obrt.

Njegova vztrajnost, poseben prirojen čut in finesa do vzljubljenega poklica so v jubilatovem življenju ustvarjali čudeže. Najlepša cerkvena dela ni izvršil samo na Kranjskem. Priznana in obudovana dela v cerkvi Srca Jezusovega v Landstrasse, cerkev karmeličanov v Silbergassee in dela za novo cerkev v Alt-Ottakringu na Dunaju, dela za novo cerkev v Linzu in v ogrskem Szatnar Nemethi, ter cerkve in stavbe v Trstu, Zagrebu in Karlovcu, pričajo jubilatov velik sloves. Večina vseh večjih stavb v Ljubljani, tako palača sodnije in gimnazije, banovinska palača in palača Univerze, ter več drugih, so kamnoseško delo njegovega podjetja, katerega je jubilat s svojo neumorno pridnostjo in solidno podjetnostjo povzdignil iz skromne male obrti v industrijski obrat, ter ga v 72. letu prepustil z vso težo bremena današnjega gospodarstva na rame svojemu sinu gospodu inž. Antonu Tomanu.

Kakor je bil jubilat neumoren, neizčrpen v podjetju, tako skromen in tih je nastopal v javnosti. Čist v svoji plemeniti notranosti, do svojih uslužbencev najskrbnejši in najpravičnejši gospodar. Do svoje družine najboljši oče, je posvetil svoje življenje, vso brigo in skrb za dom, in v tem ima najlepši spomenik.

Danes ob njegovem častiljivem jubileju mu poleg najožje družine častita, se klanja njegovi plemenitosti in mu od srea spoštljivo želi lepo število hvaležnih uslužbencev njegovega podjetja najlepšo, zdravo, vedro in še dolgo, jasno jesen življenja.

A. Z-n.

*

Quaglijeve slike čistijo v svetišču ljubljanske stolnice. Slike na severni steni je prah z razno drugo nesnago vred popolnoma pokrila, da je bilo mriske prvotno risbo komaj še moči razločiti. Zdej ko sta umiti, so se tudi prvotne barve pokazale v vsem svojem živem čaru. Poškodovani deli se vestno izpolnjujejo. — Slike na južni steni, ki sta veliko manj trpeli, bo mogoče brez izmivanja kar na suho osušiti. Hkratu se čistijo tudi marmorirane stene in esteri (pilastri), tako da se bo v evharistični kongres vse prostor krog velikega oltarja zablješal v prvotni lepoti. — Ker se bodo deli še precej zavlekla, so gospodje kanoniki kor preložili v klopi pred oltarjem sv. Dizma, kjer bodo opravljali svoje vsakdanje molitve.

○ Najlepša dela slovenske proze in poezije nam bodo na nov način podali dijaki ljubljanske

stava, kakršne nam v boljši izbiri aranžira g. Anton Kos iz Ljubljane.

Upravnovešana barvna kompozicija, ki bi učinkovala brez detajlnih trdot še bolje, je Koširjev »Jez« (št. 27). Več notranje svobode za karakteristiko in več sproščenosti napram objektu, pa bo nevarnost klišejskih naturalizmov odstranjena! Dobra je Kosova glava »Starca« (risba št. 38), vendar vlada nesoglasje med tonsko premeško glavo in med linearno konturiranim trupom. Zelo posrečena je pa študija »Potepuha« (št. 59) in med olji minijatura »Iz Slovenskih Konjic« (št. 46). Gvajčev realizem iz predvojnih desetletij se bolje »udejstvuje« v žanru kakor pa v pokrajini. Med Stovičkovimi kiparskimi deli so najboljše zajete portretne plakete. Ščukova edina in dobra kompozicija »Zetev« pa niti ne visi na pravem mestu.

Klemenčič je doma iz Celja in je absolut zagrebske akademije. Razstavil je eno samo oljno sliko, ki pa je nedvomno najboljšje delo na razstavi. Predstavlja tipično zimsko pokrajino iz celjske okolice in v pogledu na Anški hrib. Slika je v vseh oziarih kar najboljšje rešena, tako kompozicijsko kakor barvno. Njena svežost in neposrednost osvoji človeka na mah, saj je v resnici tu najsamostojnejše in najbolj samoraslo delo. Brez pretenzij in nehotje je nastala. Toliko tišine in zgornosti obnemem. Pred tako sliko je vprašanje po stilni opredelitvi neužitno in odveč. Ostala dela predstavljajo Klemenčiča kot grafika, ki si je osvojil najboljšo študijsko podlago, vso potrebno formalno in tehnično jasnost ter naše globoke vsebinske vezi med svojo individualnostjo in med časom, ki ga vznemirja. Moderna grafika je propagandna in pripovedna. Klemenčič kot fabulist tu že na potu in najbrže bo šel brez večjih ovinkov dalje. Potrebe našega časa in njegove bodoče rešitve mora, pravim, mora najti količak duhovno vzbujen talent.

klasične gimnazije v »Naši besedi«. Tako so namreč krstili dijaki literarno akademijo, s katero bodo nastopili v dramskem gledališču 12. aprila ob 8 zvečer. Pri akademiji sodeluje nad 250 dijakov in dijakinj od prve do osme šole, ki bodo nastopili z recitacijami v zboru, s petjem v zboru in kot recitatorji solisti in solistke. Za dovršenost prireditve bo pripomogla tudi letos scenarija in glasba, ki bo spremljala nekatere recitacije. Za uspeh akademije pa bosta poskrbela g. Lipah, član narodnega gledališča, in neumorni ter agilni učitelj petja na zavodu g. Kramolje. Pod vodstvom teh dveh pripravljajo dijaki res kulturno prireditve.

○ Lep domač velikonočni okrasek. V izloženem oknu drž. osrednjega zavoda za žensko obrt je razstavljen jako lep domač velikonočni okrasek nazimnega okraska. Na lepem lesenem podstavku je zgrajena kompozicija v belokranjskem narodnem stilu v obliki nekakega svečnika, ki nosi poleg sveč belokranjske pisane butarce. Temni leseni podstavek, rdeče voščene in slikovite pisane butarce daje vtis zaključene barvne harmonije in zbujajo prijeten občutek domačnosti; z estetskega vidika pa je gotovo prav toliko vreden kakor kak tuj, izumetničen proizvod. Avtor te tako posrečene umetnine je naš znani strokovnjak, gospod ravnatelj Božo Račič, ki mu moremo k tako originalni zamisli le čestitati. Prepričani smo, da bo dobil ta domači okrasek mesto v vsaki slovenski hiši.

○ Število delavcev in težakov v letošnji stavbni dobi. Po približnem računu se bo to pomlad potrebovalo pri dograjenih in projek-tiranih stavbah (vštevši bežigraske šolske po-

šlopje in »Stadion« in dr.) 600 delavcev in težakov, 100 zidarjev, 140 profinjstov in 100 vozničkov. Regulacijska dela v Ljubljani strugi bodo zaposlila okoli 300 oseb (kopačev in vozničkov).

○ Kino Kodeljevo igra danes Simfonijo ljubezni z Richardom Tauberjem. — Cene znižane.

○ Vsi g. Irizerji se vladno vabijo, da prisostvujejo produkciji g. Nefzgera z Dunaja z novim NAM-FIRST-aparatom za trajno ondulacijo brez toka, ki bo v sredo 10. aprila v hotelu Metropol (Miklič). Začetek ob 9. (3752)

○ Pregled motornih vozil bo za okoliš uprave policije in okrajnega načelstva v Ljubljani v torek, dne 16. t. m. ob 8 za vsa vozila, ki so vzeta izpod plombe in stavljena v promet, na Bregu št. 20 v Ljubljani — dovoz z Novega trga. Voznik mora predložiti komisiji: 1) saobračajno knjižico, 2) kolek za 100 Din, 3) 54 Din v gotovini kot takso za komisijski pregled za vsak avtomobil odnošno 27 Din za vsako motorno kolo, 4) vozniško izkaznico overovljeno za leto 1935. Vozilo je predstaviti komisiji čisto in z vsemi pripravami, kakor se rabi pri vožnji. Opozorja se na važnost prijave in pregleda vozila, ki sta letos namenjena tudi v druge svrhe in ne samo za registriranje. Voznja z nepregledanim vozilom je nedopustna in kazniva.

○ Zveza gospodinj opozarja na predavanje o električni kuhni, ki bo danes ob 16 na Bregu 8. Poskušnja jedi. Vstop prost.

Zakaj propada mariborska trgovina

Združenje trgovcev v Mariboru se je začelo s tem vprašanjem podrobneje baviti. Skušajo ugotoviti vzroke propada raznih trgovskih strok, ki so pred leti še dobro uspevale, danes pa jedva životrajne. Stare in ugledne trditve ginejo. Glavni vzrok je pač nazadovanje kupne moči podeželskega in mestnega prebivalstva. V manufakturni stroki, ki je izmed vseh trgovskih panog v Mariboru najbolj prizadeta, pa je glavni vzrok v zasebni trgovini, ki se je v Mariboru naravnost čudovito razširila. Prišlo je namreč v navado, da prodajajo tovarniška podjetja svoje izdelke pri njih nameščenim delavcem v vsaki množini. Ne

tedaj samo toliko, kakor potrebuje delavec zase in za svojo družino, ampak tudi za oskrbo znancev in drugih reflektantov. To izgleda na prvi pogled nepomembno. Če se pa računata, da je zaposlenih v Mariboru okrog 5000 tekstilnih delavcev, od katerih lahko vsak proda svojemu znancu odviskec v tovarni kupljenega blaga, je s tem podana možnost, da je 10.000 prebivalcev oskrbljenih z blagom, da je torej v mariborskih manufakturnih trgovinah 10.000 odjemalcev manj. To prekupčevanje se vrši že leta sem, tako da je propad manufakturne stroke v mariborski trgovini razumljiv.

nekoliko pa iz lokalnega patriotizma. Čim pa se je takovost teh cigarec poslabšala, je potrošnja padla skoraj na polovico prejšnje. Namesto domačih »Dravec« je prišel do upoštevanja daljnji »Ibarc«.

○ Kako se požiga na Dravskem polju. Neprerastni požari na Dravskem polju vzbujajo upravičen sum, da gre v večini slučajev za namerne požige. Med prebivalci Dravskega polja se govori o načinu teh požigov sledeče: Požigalec vzame lonec, pritrudi na dnu svečo ter nalije okrog sveče bencina ali petroleja. Lonec postavi na poslopje, ki ga hoče zažgati, priže svečo ter jo pokrije z zabojem, da se sij plamena ne vidi. Potem naloži na vrhu zaboja sena ali slame. Zaradi različne dolžine sveče si lahko preračuni čas izbruhne požara ter si tako brez težave ustvari alibi. Čin prigori sveča do gorljive tekočine, nastane eksplozija, ki povzroči požar.

○ Novo gospodarsko poslopje pogorelo. V Prepolah pri Račah si je posestnik Martin Draškovič nedavno postavil čisto novo, z opeko pokrito gospodarsko poslopje, ki je postalo sedaj žrtev ognja. Požar je izbruhnil na zagoneten način na podstrežju kolarnice, kamor ni imel nihče dostopa ter je upepelil poslopje z vsem orodjem in krmo do tal. Škoda je 28.000 Din. Slučaj preiskujejo oblasti.

○ Vsaka priložnost je dobrodošla sleparskim ljudem, da pridejo do denarja. Iz Maribora izgnani Josip E. se je predstavil kmetom v radvanjski okolici kot imovit trgovec z mlekom ter so mu nekateri ves mesec nosili vrče mleka, katerega je on potem prodajal po raznih trgovinah za vsako ceno. Ko je ob koncu meseca sledil obračun, je »trgovec« nenadoma izginil in kmetje so bili ob denar.

○ Hrbenice mu je zlomilo. Smrtno nevarno se je ponesrečil 22letni Matija Krajnc iz Konjščaka v Slov. goricah. Padel je pod voz s splašenimi konji in kolesa so mu zlomila hrbenice. Prepeljali so ga v mariborsko bolnišnico.

○ Strel v hrbet. Iz Zabljaka v mariborski okolici so pripeljali v bolnišnico 20letnega delavca Karla Donška. Ima nevarno strelno rano, katero mu je neznanec zadel v hrbet iz zasede.

○ Kolesarska sraka pod ključem. Pred trgovino Kovač je snuknil v ponedeljek popoldne neki neznanec kolo, ki je čakalo na svojega lastnika. Posrečilo pa se je redarjem, da so drznega kolesarja ujeli in spravili pod ključ. Doma je iz Dobrovec in je tatvino takoj priznal.

Kulturni obzornik

K razstavi »Brazde« v Celju

Mariborski klub likovnih umetnikov razstavlja trenutno v Celju. Koncem prejšnjega leta je bil na svoji prvi turneji v Ljubljani in se je nato povrnil v Maribor. Danes razstavlja iz Maribora Gvajc, Jirak in Ivan Kos, od drugod pa Košir (Ptuj), Dore Klemenčič (Celje), Zoran Mušič (Ljubeč), Sirk (Sv. Lenart v Slov. goricah) in Stoviček (Krško).

Kakor sta rešila ljubljansko razstavo »Brazde« neopaženo dozoreli Trstenjak, ki živi sicer že v Pragi, in robustno izoblikovani Sirk, tako ima klub tokrat svojo najjačje oporo in svoje pozitivne rezultate, brez katerih razstava ne bi uspela, v obeh najmlajših razstavljalcih, v Klemenčiču in Mušiču, in v že poznanem slikarju Sirku. Zato bi želeli v zornem kluba »Brazde«, da bi omenjeni trije povsod spremljali klubove razstave in tako pripomogli k njihovim uspehom tudi izven mej ožje mariborske domovine, bodisi v kratkem v Ptuj ali v inozemstvu, kjer namerava »Brazde« nič manj reprezentativno razstavljanje.

Zal je na tej razstavi povprečnih in celo podpovprečnih del več, kakor bi to pričakovali s strani umetniškega kluba. Saj so v resnici slabe razstave tudi pri nas že postale redke. Tem bolj razveseljivo pa je pri tej priliki odkritje dveh najmlajših slovenskih talentov: Klemenčiča in Mušiča. Zakaj nista razstavila več? Zakaj se šopiri njima nasproti toliko očitnega neznanja in diletantizma, zakaj toliko zgrešenih kompozicij, toliko risarskih in barvnih pogršk, zakaj toliko slabega blaga na prodaj? Pravice sprašujemo, ali je to po količini kvalitete tista objuljena umetniška razstava »Brazde« ali pa le običajna prodajna raz-

Mušič je Klemenčičev študijski tovariš in razstavlja oljne slike. Razveseljivo je na prvi pogled njegov slikarski in barvni občutek, s katerim razpolaga v odlični meri. Močan vpliv modernih pariških mojstrov ni za njega nič slabega. Nasprotno. Spopolnjeval se bo in gradil naprej. Močne so barve njegovih »Rož« (št. 62), vse to je sočno in organsko. To lahko živi. Kar je na drugih slikah okorelost in nezvočne primise, to bo sčasoma opuščeno. To lahko zaupamo mlademu slikarju, ki prihaja tako zbran in odločen v javnost.

Sirkova dela niso povsod in vedno enako dosledna. Videti je, da je temu vzrok velika impulzivnost, ki »meče« zarodek ponekod s prešibko kontrolo na platno in je zato likovna transkripcija preveč odvisna od trenutnega razpoloženja. Kadar zadene, je pa sijajna, da boljše ne more biti. Razmahli Sirkovih potez ali boljše gest so običajno široki. Poleg tega postavlja objekte v najugodnejše položaje in pozna dobro slikarsko mikavnost in hvaležnost svoje izbrane snovi. To nam očitujejo malodane vse slike. Sirkova tehnika je pa toliko impresivistična presto, da karakterizira svojo snov, bodisi pokrajine, marine ali portrete ponajveč v svetlobnih kontrastih in posredno šele z barvnim izražanjem. Sirkov slikarski pogled je prodoren in zagrabl moment izredno ostro. V tem oziru bi izbrali kot najboljše dela njegove »Kosec« (št. 67) in pa Motive iz Skoplja.

Prva skrb kluba pa naj bo v bodoče, da si izbere prepotrebno žirijo, in to iz vrst sposobnih ljudi, ne glede na to, ali so iz Maribora ali iz Ljubljane, sicer bodo Kosove prodajne razstave še vedno boljše in vsaj »na Štajerskem« chrezkonkurenčne.

F. S.

Slovenski pisatelji v slovaškem prevodu. V zadnjih letih moremo zaznamovati nekaj prav lepih prevodov iz našega slovstva v slovaščino ter

sploh dovolj živahno izmenjavanje kulturnih dobrin. Prvaker je v slovaškem dijaškem mesečniku »Razvoj« izšel prevod črtice Ludvika Mrzela »Student« iz njegove knjige »Luči ob cesti«. Črtico je prevedel Jožo Kosorin, ki nam je že znan kot priden prevajavec iz našega slovstva (lani in letos prevedel novele Magjane, Kranjca, Malešiča, i. dr. v »Kulturie in »Slov. Pohladih«). — V rokopisu, kakor čujemo, je pripravljen tudi prevod Finžgarjevega romana »Pod svobodnim solncem«. Delo je prevedel prof. Collák, ki je znani kot pisatelj, literarnih člankov iz slovenske literature v mesečniku »Elaunec«. Pisatelj Finžgar je že dal avtorsko dovoljenje za prevod in natis, sedaj so v teku samo še formalna pogajanja z založništvom Spolka sv. Vojteha. Tako bo ta povest davnih dedov prišla v roke tudi Slovacom, kakor je prišla že mnogim drugim. Cehi imajo že svoj lasten prevod.

Ivan Zabota — slovaški slikar. Aprilska »Mladika« prinaša prav posrečeno reprodukcijo slik slovaškega slikarja Slovenca Ivana Zabote. »Slovenec« je lani iz Bratislave poročal o njem in ga tako rekoč odkril slovenskemu svetu. — Vendar moramo reči, da ta Slovenec ni naš slikar, ampak prav tipično slovaški. Kot takega ga tudi Slovaki proslavljajo. Jan Smrek, slovaški pesnik, poleg Lukácsa največji slovaški po vojni, ga je naravnost kot slovaškega slikarja opel v neki pesmi. Smrek je pesnik vasi, veselja, narave, solca in nasprotnik mesta. V pesmi »Village and city«, kjer opeva svoje razmerje do vasi in do mesta, pravi: »Vas — je kot devica (po dolini bela), na glatko ima počesane lase (spletene v kito), kar sedemkratne lepote (in silna kolena). Njeno čelo je (kakor neskončna gladina jezera) — človek samo hod. okoli nje, gleda (in pomisli sam pri sebi: sfinks). Najlaže je ujame slikar s svojim čopičem (in se preprosto podpisuje: Ivan Zabota pinx. — Namesto naslova »Junaki dela« (str. 125), bi moralo stati »Vojski dela«, ker tak je originalni naslov. To je Zabotova izpoved slovanstva: slovaški agrarizem, realni panslavizem.

s. v.

Priporočena pravica tobačnim upokojenkam

Po skoraj sedemletni borbi je Strokovno društvo tobačnih upokojenecv doseglo, da so na merodajnih mestih priznali pravico do provizije v tobačnih tovarni tudi onim tobačnim upokojenkam, ki so vdove po državnih uslužbenih.

Uprava državnih monopolov je leta 1928 odredila, da se vsem tobačnim upokojenkam, ki prejemale poleg svoje provizije v tobačni tovarni tudi rodbinsko pokojnino po svojih umrlih možeh, državnih uslužbenih, ukine provizija iz tobačne tovarne, češ, da na podlagi § 153. uradnega zakona iz leta 1923 nimajo pravice do dveh pokojnin. Strokovno društvo tobačnih upokojenecv in upokojenk, ki je včlanjeno v Jugoslovanski strokovni zvezi, je šlo takoj na delo, da se krivično odvzeta provizija prizadeva vrne. Pri tem je bilo prizadetih 76 udov, ki prejemale skromne pokojnine po svojih umrlih možeh — državnih uslužbenih v veliki večini po starih zakonih. Do leta 1923 je kazalo, da vse prizadevanje ne bo imelo uspeha. Vsi, ki so se poleg podpisane družne prizadevali, da se zadeva reši v prid prizadetih, so pri tem obupali. Podpisano društvo je pa kljub temu vztrajalo in končno tudi doseglo, da se je storjena krivica prizadetim popravila. Pred par dnevi je 66 prizadetih prejelo izplačano provizijo za eno leto nazaj. V bodoče bodo vse te prejemale redno mesečno pripadajočo provizijo. Glavna kon-

trola je priznala prizadetim izplačilo za ves čas, odkar jim je bila provizija ukinjena. Kedaj se bo izplačala ostala provizija, se ne ve. Upamo pa, da bo Uprava državnih monopolov preskrbela čim prej potrebne kredite, ker gre v ostalem le še za vsoto ca 250.000 Din. Desetim prizadetim pa provizija ni bila priznana in se bodo morali pritožiti na državni svet.

Gornje navajamo zato, ker bi kdo od nepoklicanih utegnil zaslugi za to rešitev pripisovati nepravemu naslovu. Ne zanikujemo, da ni ena ali druga oseba, na katero se je obračalo podpisano društvo, ali tudi posamezne prizadete osebe, kaj pripomogla k rešitvi te zadeve. Nikakor pa ne moremo dovoliti, da bi se zaslugi za to pripisovale osebam, ki so prišle šele tedaj, ko je bila zadeva že definitivno rešena. Podpisano društvo je že leta 1932 imelo v rokah rešitev ministrstva financ, da tem vdovam pripada pravica do provizije tobačnih tovarni. Zakaj se je zadeva počasi tako zavlekla, bomo tudi povedali, če bo treba.

Društvo se pri tem v prvi vrsti zahvaljuje Jugoslovanski strokovni zvezi, ki je po svojem zastopniku Petru Lombardu večkrat pisмено in ustmeno tolačila na merodajnih mestih pravico prizadetih vdov, ki se jim je končno tudi priznala. — Strok. društvo tobač. upokojenecv in upokojenk.

Prorokitelji za Slov. Konjice Dr. Ivan Rudolf - 80 letnik

Dr. Ivan Rudolf, odvjetnik v Konjicah, se je rodil dne 10. IV. 1855. Spada k onim našim takrat redkim inteligentom, ki so na predvojnem slovenskem štajerskem orali ledino in se od samega početka svojega udejstvovanja borili za pravice slovenskega jezika in naroda v času, ko je na štajerskem skoro izključno prevladovala nemščina.

Slovenski narod je bilo treba prebuditi k narodni zavesti in javnemu delu ne le na prostnem polju, temveč tudi na gospodarskem; vsako sredstvo se je moralo izkoristiti, da se je dosegel cilj. Koliko vestnega, utrudljivega, večjih brezuspesnega dela je bilo treba, da se je dosegel cilj!

Med prve, ki so se lotili dela, ki je pred 50 leti, dolgo pred ustanovitvijo Jugoslavije, izgledalo brezupno, je treba prišteti dr. Rudolfa. Odkar je pred 48 leti odprl svojo odvetniško pisarno v Konjicah, je tam priložil svojo roko k delu povsod v javnem življenju, kjer je šlo za naše pravice, za naš kulturni in gospodarski napredek. Bil je soustanovitelj in dolgoletni pravni svetovalec Posojilnice v Konjicah, prvega tamkajšnjega slovenskega denarnega zavoda, ustanovitelj Čitalnice, dolga leta član in tudi načelnik Okrajnega zastopa, že od l. 1888 naprej član in deloma tudi načelnik okrajnega šolskega sveta, kjer so se vršili najhujši boji za naše narodne šole ter končno tudi član občinskega sveta in občinski svetovalec. Za svoje narodno delo je bil odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje.

Po skoro 50-letnem javnem delu je stopil lani v zaslužni pokoj. Ko danes v popolni telesni in duševni svežosti gleda nazaj na svoje tako plodonosno življenje, ki ostane združeno z zgodovino Konjice, slovenske štajerske in njihove najširše okolice, mu želimo iz srca: Na mnoga leta!

Koledar

Sreda, 10. aprila: Mehtilda, devica; Ecehiel, prerok. Zadnji kraječ ob 13.42. Herschel napoveduje deževno vreme.

Novi grobovi

† Pri Sv. Mihelu pri Šoštanju so preteklo nedeljo položili v grob g. Ivana Kasesnika, tovarniškega delavca. Še v ponedeljek je bil v službi kot kurjač, zvečer ga je že položila v posteljo točka pljučna bolezen, ki ji je v petek zjutraj podlegel. Rajni je nad 25 let robotal v tovarni. Vedno je bil dobrega srca, zlasti do svoje družine. Na zadnji poti so ga spremili skoraj vsi tovarišidelavci z godbo »Zarja« in množica drugih. Ob grobu se je poslovil od rajnega katehet g. Kosi z občutenimi besedami, domači pevc in študentje iz Maribora, sošolci pokojnikovega sina-semeniščnika, pa so zapeli žalostniki. Blag spomin Ivanu Kasesniku!

Osebne vesti

— Pred stalno komisijo za profesorske izpite na ljubljanski univerzi je napravil izpit z odliko g. Bogdan Binter, suplent na II. realni gimnaziji v Ljubljani. Čestitamo!

— Napredovanja rezervnih častnikov. Napredovali so: števši od 1. novembra 1917 v čin poročnika peh. podporočnik dr. Drago Marušič; števši od 10. marca 1924 v čin kap. I. razr. veterinarski kap. II. razr. Josip Reves, in ž. kap. II. razr. Friderik Schmidinger, peh. kap. II. razr. Franjo Kovač in Anton Varga ter topniška kap. II. razr. Franjo Volbeher in Albert Brajer; števši od 23. marca 1925 v čin kap. I. razr. vet. kap. II. razr. Sebastijan Vilhelm; števši od 21. maja 1926 v čin kap. II. razr. vet. poročnik Ivan Siljak; števši od 6. septembra 1926 v čin kap. II. razr. topniški poročnik Vlatko Mrzljak; števši od 17. decembra 1927 v čin kap. I. razr. peh. kap. II. razr. Leo Štajner, Ivo Šolc in Julije Hofman; konjeniški kap. II. razr. Vilim Hajnc; inž. kap. II. razr. Teodor Košiček; vet. kap. II. razr. Franc Omerze in peh. kap. II. razr. Josip Rožman; števši od 28. junija 1928 v čin kap. II. razr. peh. poročnik Vilim Fišer; topniški poročnik Pavle Peči; konjeniški poročnik Dragan Kastel in int. poročnik dr. Ivo Ražem; števši od 17. decembra 1928 v čin kap. II. razr. san. poročnik dr. Marijan Derkos in inž. poročnik Viktor Sen; števši od 15. avgusta 1929 v čin kap. II. razr. peh. poročnik Sandor Fuks in topniški poročnik Viktor Rajner; števši od 17. decembra 1929 v čin kap. I. razr. peh. kap. II. razr. Josip Bizjak; števši od 17. decembra 1930 v čin kap. I. razr. sodni kap. II. razr. Stefan Koprivšek; peh. kap. II. razr. Henrik Fuks; konjeniški kap. II. razr. Oton Polak in Josip Šonefeld; inž. kap. II. razr. Branko Dodig in za nižjega voj. uradnika III. razr. ekon. stroke nižji voj. uradnik IV. razr. Franjo Horvat; števši od 28. junija 1931 v čin kap. I. razr. peh. kap. II. razr. Herman Sorger ter topniška kap. II. razr. Dragotin Rankar in Mirko Vojnrebe; števši od 31. decembra 1931 v čin kap. I. razr. vet. kap. II. razr. dr. Vekoslav Vernik; v čin poročnika peh. podporočnik Josip Petrun in topniško tehnični podporočnik Vekoslav Fuger; števši od 6. septembra 1932 v čin kap. I. razr.

peh. kap. II. razr. Marjan Frlan, Ivan Hrčko in Božidar Šantek; topniški kap. II. razr. Ivan Hoge; konjeniški kap. II. razr. Franjo Soltan in san. kap. II. razr. dr. Milan Radinger; števši od 17. decembra 1932 v čin poročnika peh. podporočnik Pavle Bajer, Alojzij Zupevc, Branko Arčani, Ivan Holik, Richard Pečnik in Mirko Buntak; topniški podporočnik Gustav Svare in Stanimir Feimpl; konjeniški podporočnik Ivan Marčec in Ernest Nadaž; inž. podporočnik Rudolf Spet; zrakovni podporočnik Ivan Šoš in za nižjega voj. uradnika III. razr. nižji voj. uradnik IV. razr. ekon. stroke Leon Fišer; števši od 17. decembra 1933 v čin poročnika peh. podporočnik Ivan Siler, Rudolf Golobčič in Zvonimir Glazar; topniški podporočnik Krešimir Grosinger, Ivan Dajč in Fedor Krneta; inž. podporočnik Vladimir Šprel in zrakovni podporočnik Ivan Božič; števši od 31. decembra 1934 v čin poročnika peh. podporočnik Vilko-Vilhelm Fram, Karol Bek, Andor Viler, Josip Valjin, Bogomir Novak, Ladislav Sternhajm, Hinko Strajher in Emil Čič; konjeniški podporočnik Gustav Kerpel in Rudolf Hubač in inž. podporočnik Rikard Matanšek; števši od 8. decembra 1934 v čin podporočnika peh. naredniki dijaki Viktor Ratnik, Franjo Leder, Jurij Došen, Zvonko Ransenberg in Josip Korosec; v čin inž. podporočnika inž. tehnične stroke naredniki dijaki Dražen Gogolja, Jakob Bežalj in Ivan Knol; za nižjega voj. tehn. uradnika IV. razr. inž. tehn. stroke naredniki dijaki Dominik Bova, Marjan Slibar, Viktor Gril, Milan Verft, Zdravko Hukavec, Uroš Legat in Avgust Janežič ter za nižjega voj. uradnika IV. razr. geodetske stroke narednika dijaka Karlo Bartel in Jožef Pohar.

ARTIN

Ali potrebujete sredstvo za čiščenje?
Zgodaj zjutraj boste imeli normalno blagodejno izpraznitje, ako boste vzeli prejnjši večer 2-3
ARTIN-DRAŽEJE
Dr. Wandera
Dobe se v vseh lekarnah.
Škatlja 12 dražej Din 8.—, ~ Vrečica 2 dražeji Din 150.
Odobreno pod S. br. 11.238 12. ulija 1934

Ostale vesti

— Časnikarji na Oplencu. V ponedeljek 8. aprila se je odpeljala Osrednja uprava jugoslovanskega časnikarskega združenja na Oplenac, da se poklona spominu viteškega kralja Aleksandra I. V delegaciji so bili zastopani tudi slovenski časnikarji s 4 člani. Ob grobu je imel predsednik osrednje uprave g. Damjan Kuznič krajši spominski nagovor, na kar so vsi navzoči zaklicali »Slava« ter nekaj minut ostali v molitvi pri grobu. Nato so se vrnili v Belgrad.

— Glavna skupščina Rdečega križa. Banovinski odbor Rdečega križa v Ljubljani nas obvešča, da se bo vršila glavna skupščina Rdečega križa v nedeljo, dne 14. aprila, v Belgradu. Skupščine se udeležijo tudi slovenski delegati tega društva.

— Za minimalne plače. Delavska zveza Jugoslavije je sklenila, da naj v času od 5. do 20. aprila vse njene podružnice skličejo sestanke, na katerih naj zahtevajo uvedbo minimalnih plač. Več takih zborovanj je že bilo v savski in primorski banovini. Na sestankih je bila sklenjena resolucija, ki zahteva, naj se takoj izdelata zakonski načrt o minimalnih plačah in predložijo vsem ministrom v proučevanje. Vlada naj takoj po sestanku nove narodne skupščine razpiše anketo o položaju delavstva vseh industrijskih vej. Najkasneje junija naj pride vprašanje zakonskega načrta o minimalnih plačah pred skupščino. Končno zahteva resolucija, naj se takoj izvede zavarovanje delavcev za slučaj onemoglosti, starosti in smrti ter za slučaj nezaposlenosti.

— Žrtve mlinskega vretena. V ljubljubo bolnišnico so večeraj pripeljali 5 letno Ljubico Reboljevo, hčer mlinarja iz Podsmrečja pri Lukovici. Otrok se je smukal okoli mlinskih naprav. Naenkrat jo je zgrabilo mlinsko vreteno ter ji zdrobilo desno roko. — Iz vasi Željne pri Kočevju so večeraj pripeljali nezavestno 16 letno delavko F. K. Dekle je bilo v tovarni odpuščeno iz službe ter je v obupu zavilo neke strupene praške.

— Samomor v Kranju. Večeraj zjutraj ob 8 so v Kranju pri Majdčevem jezu potegnili iz Save truplo mladega dekleta. Pozneje so ugotovili, da je utopljenka 18 letna Agata K. iz Zadržeta na Hrvaškem, ki je služila pri svojem bratu na Primorskem. Zjutraj ob 6 je šla od doma do železnicega mostu in tam skočila v Savo. Kaj je gnalo mlado dekle v nesrečno smrt, ni znano. Pripovedujejo, da je prejšnji večer pri likanju perila prežalala likalni prt. Zvečer je hišni gospodinjci vsa v zlogah pripovedovala, kaj je naredila, drugo jutro ob 6 pa je šla od doma v smrt.

— Propagandne zaklopne znamke za XV. Ljubljanski spomladanski velesjem so izšle. Na razpolago so s slovenskim, srbo-hrvatskim (latinica in cirilica), nemškim ali francoskim napisom, v lični in okusni izvedbi. — Uprava Ljubljanskega velesjema dostavlja p. n. tvrdkam na željo znamke brezplačno na razpolago in prosi, da z njimi opremljajo vse svoje pošiljke. — Pošta uprava je uporabo teh znamk dovolila.

Uporabljajte le prvovrstno in domačo

— Immanuel Kant je zelo čislal kavo. Vendar je smatral njeno olje za škodljivo ter je kavo popolnoma odklanjal. Takrat se ni bil znan kofein, pravi vzrok čisto škodljivih učinkov kave. Sedaj lahko presodimo, s kakšnim navdušenjem je Kant pil kavo Haag. Ista je najfinejša zrna kava, oproščena kofeina, zagledatelj popolnoma neškodljiva vsakomur.

Boj za „Merkur“

Občni zbor društva »Merkur« je trajal dva dni. Zborovanje je bilo izredno burno. »Beli« in »zeleni« niso hoteli potrditi delovanja uprave. Kljub temu je bilo s pomočjo glasov »plavih« poročilo uprave in nadzornega odbora sprejeto. Tudi glede dotacije prebitka 762.000 Din se je vnel oster boj. — Končno je bilo 350.000 Din nakazanih za ustanovitev novega sklada, ki ima namen povečati ugodnosti članov. Od 1. januarja 1934 bodo imele pravice zdravljenja v 2. razredu tudi žene članov »Merkurja«, a v 3. razredu vdove in sirote umrlih članov. Najvažnejša točka dnevnega reda je bila sprememba društvenih pravil. Zopet se je razprava zaostri-la, dokler niso končno beli in zeleni v znak protesta zapustili dvorane. Sklep je bil končno sprejet s 13.729 proti 106. V smislu novih pravil bo mandat vsakega delegata in odbornika trajal 3 leta. »Zeleni« in »beli« so podali pisмено izjavo, ki obsoja spremembo pravil, češ, da je reakcionarna in da ruši demokratski ustroj društva ter uvaja absolutistično vladavino.

Ženska financirala kovnico ponarejenega denarja

Zagrebska policija je razkrila kovnico ponarejenega denarja. Za delj časa je iskala kovnico; kajti ugotovila je, da so v prometu 10-dinarski in 2-dinarski novci. Po glasu se ti niso dali spoznati. Pač pa je policija ugotovila, da so znotra' iz medij in prevlečeni s srebrom. Devet mesecev je iskala ponarejevalce, dokler jih ni končno našla na Kaptolu v neki mehanski delavnici. Lastnik te delavnice je Pavel Hudik, njegov pomočnik pa Franjo Kavzarič. V delavnici je našla več novcev, ki so bili iz medij, a jih je bilo treba še prevleči s srebrom. Zanimivo pri tem je, da je kovnice finansirala neka ženska, ki je zaposlena v nekem zagrebškem zavodu kot blagajničarka. Njeni starši so zelo bogati. V banki je imela lasten konto. Ona je založila za kovnice okoli četrt milijona dinarjev. Kavzarič je pripovedoval, da je bil dolgo čas brez posla, dokler se končno ni preselil v Buenos Aires, a l. 1931 se je vrnil v Za-

Moste pri Ljubljani

Žene in dekleta! Jutri zjutraj se prično za vas v Salezijanskem mladinskem domu tridnevno duhovne vaje. Pridigal jih bo salezijanec g. dr. Alojzij Tomc. Jutri, v petek in v soboto bo ob pol 6 sv. maša, nato govor, po govoru zopet sv. maša; zvečer pa bo govor ob 8., nato pa Hitanje in blagoslov. Sklep bo v nedeljo ob 6 zjutraj s sv. mašo in skupnim sv. obhajilom. — Žene in dekleta, pridite, da prenovimo svoje duše in jih pripravimo na veselo praznovanje velikonočnih praznikov ter na veliko evarhistično slavo v juniju!

DRAMA — Začetek ob 20

Sreda, 10. aprila: *Benčić trojec*, Red Sreda. Četrtek, 11. aprila: *Motomešani*, Premiera, Red C (tripoletni abonma).

OPERA — Začetek ob 20

Sreda, 10. aprila: *Francesca da Rimini*, Red A. Četrtek, 11. aprila: *Zdaj vam eno zaigram*, Red Četrtek.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 10. aprila: *Kvadratura kroga*, Red C.

Naznanila

Ljubljana

1. *Nocojnji koncert* virtuozna na čelu Bolgara Slavka Popova bo točno ob 20 v filharmonični dvorani. Vstopnice se doba od dan v predprodaji v Matični knjižarni, od 19.30 dalje pa v veči filharmoničnega poslojca.

1. *Tekma v lovišču na Ježici*. V nedeljo, 11. aprila t. l. priredi Društvo ljubiteljev psuv-pitcajev v lovišču Ježica pri Ljubljani, pomladansko srečno tekmo pitcajev, na kateri bo teknovalo 7 nemških importiranih psuv in več angleških svetovni in spovterjev. Lovci in prijatelji psuv so vladno vabljeni.

1. *Predavanje g. Bratka Krefta o praksi gledaliških predstev*. Zagrad nepričakovanih ovir bo predavanje g. Bratka Krefta o praksi gledaliških predstev, 15. aprila ob 20.15 v vrški dvorani restavracije »Zvezla«.

1. *Kino Kodoljevo*. Drevi ob 8 Richard Tauber v filmu »Simfonija ljubosti«. — Gene znanje.

1. *Novo službo imajo lekarni*: mr. Sušnik, Marijin trg 5; mr. Kuralt, Gosposvetška cesta 19, in mr. Bohinec ded., Rimska cesta 31.

Naše diaštvo

Duhovna obnova za Akademikije bo drevi ob 12 v uršulinskem samostanu. Povabljeni so predvsem nedeženke letosnjih duhovnih vaj, pa tudi vse druge, ki se žele za veliko noč notranje prenoviti. Vhod pri porti.

Akademski kongregacija Marijinega Oznanjenja ima drevi ob 20.15 svoj redni sestanek v samostanski kapelici. — Prefekt.

Akademski kongregacija pri oo. jezuitih drevi radi obolostil g. predavatelja nima sestanka.

Seja *Haidmške akcije* za izpolno, univ. bo drevi ob 5 na tehniški.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Sreda, 10. aprila: 12.00 Smetana: Moja domovina I., II. (plošče) — 12.30 Poročila — 13.00 Čas, Smetana: Moja domovina III., IV. (plošče) — 18.00 Plošče po željah — 18.30 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj) — 19.00 Šolsko predavanje — 19.20 Čas, jedilni list, program za četrtek — 19.30 Nae. ura — 20.00 Prenos opere iz Ljubljane, v odmoru čas in počitila.

Drugi programi

Sreda, 10. aprila, Belgrad: 20.00 Ljubljana. — Zagreb: 20.00 Ljubljana. — Dunaj: 17.25 Orgelska gl. — 19.35 Ork. konc. — 20.30 Dvajset minut, pomlad — 22.00 Weiningerjev konc. — 23.25 Ork. konc. — *Budimpešta*: 19.30 Cavalleria rusticana, Mascagni, Madriarsko fantazije — 22.25 Jaz — 23.30 Ciganska gl. — *Milan-Trst*: 17.30 Plošče — 20.45 Igra, nato plesna gl. — *Rim-Bari*: 17.05 Lahka gl. — 21.00 Prenos opere. — *Praga*: 19.25 Arlečanka, suita, Bizet — 20.00 Igra — 22.00 Plošče. — *Breno*: 19.25 Godalni kvartet. — *Bratislava*: 20.00 Igra — 20.25 Sinf. konc. — 21.20 Češka suita, Dvorak. — *Voršava*: 20.00 Plošče — 21.00 Chopinova klav. gl. — 22.15 Lahka gl. — *Berlin*: 19.30 Ferdinandsko korončice — 20.45 Igra. — *Königsberg*: 19.05 Violina in klavir — 20.45 Romantična gl. — *Hamburg*: 19.00 Novi komadi za pihalni ork. — 20.45 Glasba iz časov Friderika Vel. — *Vratlavsa*: 18.15 Bachove in Handlove arlje — 19.00 Valčki — 21.00 Poznica, trio igra. — *Lipsko*: 20.45 Pester konc. — *Köln*: 19.00 Kabaret — 20.45 Pesni po željah. — *Frankfurt*: 19.00 Ork. konc. — 20.45 Veseli radio. — *Stuttgart*: 19.00 Lovska gl. in latinščina — 20.45 Sinf. konc. — *Monako*: 19.00 Ork. konc. — 20.45 Čid, Hr. drama, Cornelius. — *Zürich*: 19.30 Hulka, opera, Monuško. — *Strassburg*: 18.30 Plošče — 20.45 Requiem, Verdi.

Filatelija

Nj. kr. Vis. kraljeviti Tomislav je postal pokrovitelj Jugoslovanske filatel. zveze v Belgradu, ker je Nj. Vel. kralj Peter II. — dosedanjji pokrovitelj — stopil na prestol. — Član zveze je — kakor znano — tudi Slovensko filatel. društvo v Ljubljani.

11. razstava znamk v Norem Sadu, Jugoslovanski filatelisti so priredili lantsko leto 8. in 9. septembra v Norem Sadu razstavo znamk, ki je krasno uspela. Tako razstava sama kot dne 9. septembra vršeni občni zbor Jugoslovanske filatel. zveze sta filatelistov nudila ugodno prijiko medsebojnega spoznavanja, obnove starih znanstev in priljubljenosti ter dala vspešno nadaljnemu uspešnemu delovanju na filatelističnem polju. Društvo novosadskih filatelistov priredi — nedvomno pod utisom tega dogodka — 8., 9. in 10. junija t. l. v Norem Sadu zopet razstavo znamk, na kateri moro razstaviti vsak filatelist, ki je član katerega filatel. društva, včlanjenega v zvezi. — Na to razstavo že sedaj opozorjamo.

Žigi na znamkah. Že ponovno smo poudarili, kako velikega pomena je lep, čist žig, ter zaeuo tudi opozoriti na odobro, ki jo je glede žigovanja izdalo ministristvo državnih pošt v Berlinu (glej »Slovenec« št. 48 z dne 27. jan. 1935). Tudi Jugoslovanska filatel. zveza je na pobudo Slovenskega filatel. društva radi opremljanja pošilk z lepimi žigi povzela pri poštni upravi v Belgradu potrebne korake; o uspehu bomo poročali.

Slovensko filatelistično društvo se udeležuje razstave slik blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zednitelja v Jakopičevem paviljonu z okusno sestavljen skupino znamk s kraljevim likom. Razstava je bila otvornjena 6. aprila t. l.

Novosti Nemčija je v sponi svojih, v svetovni vojni padlih vojakov, izdala 13. marca t. l. 2 znamki za 6 pf. (zelono) in za 12 pf. (karminačno). — Lik predstavlja vojak s šeludo. Naklada teh znam je boje precej omejena. — V Avstriji pa lide začetkom maja t. l. znamka za 24 grošev, predstavljajoča mater z otrokom. Ker se v Avstriji vrši 5. maja materinski dan, je izdaja znamke s tem dnem v toski zvezi.

Državni grb iz znamk je prav Heno izdela gosp. Zdravko Brezeljnik in Sp. Slike ter ga razstavil pri tvrdki »Elite« v Prešernovi ulici. — Ogledite si!

ko je znašala vsebina, ni točno znano; domneva pa se, da je bilo v isti okrog 1500 Din. Policija je uvedla obširno preiskavo in prijavila zadevo tudi sodišču, vendar do sedaj predrznega tatu še niso izsledili.

greh. Ko ni našel dela, mu je padlo v glavo, da bi začel kovati denar. Obtoženca trdita, da nista še spravila v promet niti najmanjše vsote denarja, pač pa, da sta ga šele pričela kovati.

Celje

— Gostovanje ljubljanske drame. V ponedeljek zvečer je gostovala v mestnem gledališču ljubljanska drama z Wildejevo komedijo »Bunbury«. Ta Wildejeva komedija, ki je sicer brez vsakega globljega jedra, je doživela na celjskem odru seveda izključno kot dramsko delo precej uspeha. Vsi igralci brez izjeme so sijajno rešili svoje vloge, za kar jih je občinstvo tudi nagradilo z navdušenim ploskanjem. — Ob tej priliki bi si drznili v imenu obiskovalcev prositi gledališko upravo, naj bi vsaj enkrat nudila celjskemu občinstvu tudi kako resnejše ter tudi vsebinsko globoko delo. Komedij in takih reči mislimo, da smo letos videli na celjskem odru že dovolj.

— Apologetični odsek DMK naznanja, da danes zvečer odpade običajni sestanek, ker priredi gospa Skuškovna na Ljudskem vseučilišču japonski večer. Prihodnji skupni sestanek bo danes teden ob običajni uri.

— Pregled motornih vozil, ki doslej še niso bila preizkušena, bo 15. aprila za območje predstojništva mestne policije in za okrajno načelstvo od 10 dalje pri mestni garaži na Sp. Lanovžu.

— Tatvina. Teču Stefanu, privatnemu uradniku v Celju, je bilo v ponedeljek zvečer ukradeno z dvorišča neke gostilne črno pleskano kolo, znamke Westa, ev. št. 2—11.880—3, vredno 800 Din. — Mešarskemu pomočniku Kruč Francu iz Celja je bila iz zaklenjene mesarske lope Na okonih ukradena črna sukinja iz usnja, vredna okrog 400 Din.

Ptuj

Ptujske komunalne zadeve. Sklepi mestnega sveta iz zadnje javne seje so sledeči: V odbor za odmero pridobnine se izvoli Franc Širec, mehanik v Ptuj. V cerkvenokonkurenčni odbor za župnijo sv. Jurija v Ptuj se izvolijo gg. Fras, Lenarčić, Keršič, Milko Senčar in dr. Salaman. Za preglednike za bilanco mestne hranilnice se določita gg. Lenarčić in Ogorelec. V svrhu regulacije potoka Grajena odstopi mestna občina brezplačno 2000 kv. metrov zemljišča. Prosilcu Jakovu Kogovsku se prizna krajevna potreba za avtoklasi. V mestnem parku se razširi obrežna razsvetljava in slični obliki kot v ljubljanskem Tivoliju. Trgovcu Francu Brezovniku se dovoli postavitev stabilne bencinske črpalke na Minoritskem trgu. Cestno-policijski red za mesto Ptuj se radi avtobusnega prometa na Florjanskem trgu deloma spremeni. Mestna žaga se elektrificira in so tozadnje stroški preračunjeni na 25.000 Din.

Smrtna kosa. V starosti 71 let je umrla v Ptuj hišna posestnica Kulnik Marija, vdova po trgovcu. Blag ji spomin!

Tatvina v cerkvi. V cerkvi sv. Petra in Pavla v Ptuj je bila izvršena drzna tatvina. Neznani zlikovec je odnesel železno skrinjico za nabiranje milodarov, ki je bila postavljena na stranskem oltarju. Nepridiprav je porablil priliko, ko je bila največja gneča v cerkvi, ali oa, ko je bila ista prazna. Koli-

Predrzna pustolovščina angleškega letalca

Letalo v žareče žrelo

Raziskovanje zemeljske površine se je z uspehom začelo s pomočjo letala. Zlasti odkar se vsi predmeti lahko tudi filmajo, je raziskovanje z letali hudo uspešno in važno. Nemškemu letalcu Udetu se je pri raziskavanju Grönlandije vsled njegove prevelike predrznosti tole zgodilo:

Ze 6 mesecev se je voziral ob ledeni obali Grönlandije ter je dobrodu spoznal ondodne polarne razmere. Malo prej, preden se je vrnil v domovino, se je nekoč z letalom spustil na veliko ledeno goro, ki je plavala po morju. Ledena gora je tehtala najmanj dva milj. ton. Z ledene gore se je potem hotel dvigniti v zrak in odleteti. Preden pa je odletel z ledene gore, se je plavajoča gora med strašnim treskom naenkrat razkrala in pogreznila v morje. Z ledom vred je tebebnilo v morje tudi letalo. Voda je pljusnila več ko 100 m visoko in letalca Udetu vsega zmocila. Letalec pa k sreči ni izgubil prisotnosti duha, ampak je naglo sprožil motor in tako srečno obvisel v zraku. »Kako sem iz teh razvalin prišel zdrav, mi je še danes uganka. Toda ta strašni trenotek mi bo vse življenje ostal v spominu!« Tako se je potem izrazil letalec Udet.

Se večjo predrznost pa je poskusil pred kratkim angleški raziskovalec Hubbard. Ta je že več let prebival na ledenih poljanah Aljaskе ter raziskoval ondodno deželo. Raziskovalno potovanje po teh divje-ledenih pokrajinah je bilo po večini mogoče le z letalom. Pred kratkim se je vrnil na Anglesko ter povedal časnikiarjem tole dogodovščino, katero je s pomočjo s seboj prinesenih predmetov tudi dokazal, da je resnična:

»Vedeti hočete, katera pot mojih raziskovanj je bila najbolj nevarna? Najbolj nevarno je bilo, ko sem se nekoč z letalom spustil v žrelo žarečega ognjenika in tamkaj pristal. Storil sem to v zavesti, da se podajam v smrtno nevarnost. Ognjenik se imenuje Aniakšak. Na njegovem dnu je jezero raztopljenega in žarečega bakra. V daljših razdobjih ognjenik bruhal iz sebe tekoče ognjene stebre. Ponoči je to čaroben pogled. Da bi preiskal notranjost tega ognjenika, se mi je zdelo zelo važno. Zato sem nekega dne sklenil, da poletim v ta pe-

kel v družbi svojih obeh spremljevalcev, ki sem ju oba poprej zavaroval za življenje. Sami nismo verjeli, da se nam bo polet posrečil in smo tako rekoč že prostovoljno sklenili račune svojega življenja. Da človek služi znanosti, rad postavi življenje na kocko.

Torej smo večkrat plavali nad vulkanom sem in tja ter se potem silno previdno v vedno ožjih vijugah spuščali v notranjost njegovega žrela. S seboj smo imeli baklje iz magnezije, s katerimi smo razsvetljevali okolico. Ze kmalu smo zagledali pod seboj vrelo jezero. K sreči pa smo na eni strani obrežja zagledali široko skalno polico, na katero smo se po mnogih težavnih, poskusih končno vendarle srečno spustili. Ker pa so iz vrelega jezera uhajali strupeni plini, smo si morali nadeti aparate s kisikom. Naglo smo se slekli, ker je bila vročina prehuda. Nato smo si najprvo ogledali skalno polico ter se nato po lestvi iz vrvi spustili do jezera ter smo tam v prinesene posode zajeli tekoči baker.

Tudi s sten prepada smo izsekali nekaj kosov in smo izmerili položaj. Tako smo se v notranjosti žrela zamudili skoro 5 ur. Pot je kar curjal iz naših teles. Končno smo onemogli. Od vročine nam je postalo slabo. Le s težavo smo se oblekli. Sedaj nas je čakalo najtežje: kako se bomo vrnili iz peklenskega žrela. Kmalu je zabrnal motor in k sreči se nam je silno težavni vzlet posrečil. V strmih in ozkih vijugah se je letalo počasi dvigalo iz ognjenega žrela, katerega doslej še ni prestopil noben živ človek.

Toda komaj smo bili izven žrela, nas je nekaj strašno presušilo. Razlika v toploti med žrelom in pa vrhom gore je znašala okrog 100 stopinj. Ko bi se k sreči iz previdnosti ne bili oblekli v tako obleko, katera se da z električno ogrevati, bi bili gotovo zmrzili. Zgoraj smo namreč zašli v silovit snežni metež. Mraz je bil tako hud, da je vse okrog nas v hipu zamrznilo. — Res je, brez nevarnosti se ne da nič raziskati. Drznost je bila velika, a se je splačala.

Cerkev, ki se je spreobrnila

Na letnem občnem zboru neke londonske katoliške cerkvene občine je pred kratkim lord Denbning povedal tale zanimiv slučaj, kako se je neka cerkev »spreobrnila«.

Stariši lorda Denbninga so bili še pripadniki anglikanske cerkve. Sklenili so na svojem posestvu v severnem Walesu zgraditi anglikansko cerkev. Prišel je anglikanski škof, ki je blagoslovil temeljni kamen. Zato so sklenili, da mora cerkev, katero grade, biti tudi katoliška. Tedaj je zaradi tega v javnosti nastalo veliko razburjenje in anglikanci so prirejali protestne shode. Končno so pa anglikanci v znamenje protesta napravili zbirko, da bodo sezidali sami tam blizu svojo cerkev. Ta zbirka je bila tako velika, da so lahko z njo postavili dve anglikanski cerkvi: eno na levi, drugo pa na desni strani »spreobrnjene cerkve«. Lord Denbning je končal svoje pripovedovanje: »Tako se je zgodilo, da v spomin na spreobrnenje mojih staršev stoji sedaj tri cerkve, dve anglikanski, sredi med njima pa katoliška.

Dragocene kovine na Španskem

Ker je zadnje čase donos iz rudnikov dragocenih kovin precej nazadoval, so začeli iskati novih ležišč zlata, bakra in svinca. Pri tej priliki so mimogrede ugotovili tudi tole zanimivost, da je Alhambra v Granadi zgrajena na naplavini, v kateri je še precej zlata. Ta raziskovanja so merodajne kroge napotila, da bodo zopet začeli kopati zlato v starih in že davno opučenih zlatih ležiščih v Las Medulas v pokrajini Leon ter v nekaterih drugih krajih pokrajine Darro-Genil. V teh krajih so namreč, kakor pripoveduje že rimski pisatelj Plinij, Rimljani izkopali vsako leto 60.000 funtov zlata. Povzdigniti hočejo tudi donos bakra in svinca. Za raziskovanje in izrabo zemeljskih zlatih, bakrenih in svinčenih zakladov je že zbran kapital 100.000 pezet. Pri teh delih bo zaposlenih 30.000 delavcev.

Na pogorišču skednja v Užhorodu, kjer je zgorelo 50 delavcev.

Zgodba velikega demanta

Iz Amsterdama poročajo, da je bil pretekli teden tam za 150.000 funtov šterlingov (več ko 30 milj. Din) prodan 726 karatov težki demant, katerega je lansko leto zamorski delavec našel na posestvu svojega holandskega gospodarja Jonkerja v Elandsfontainu v južni Afriki. Demant je kupil neki Amerikanec V Amsterdamu bo dragi kamen obrusil ter bo potem tehtal 400 karatov. Sedaj je demant tako velik kakor kurje jajce. Predzgodovina tega demanta pa je tale:

Demant je čudna reč. V južni Afriki na tisoče ljudi stika za njimi, pa le redkokdaj najde kak dragi kamen. Drugi pa se vse življenje ni brigal za demante, pa ga nekega dne kar na lepem najde. Tako je bilo tudi s tem demantom. V Elandsfontainu ima veliko kmetijo burski farmer Jakob Jonker, ki pa se ni kdovekaj brigal za svojo kmetijo. Kmetija se je namreč tako slabo splačevala, da je Jakob Jonker že kar obupal.

Nekega dne pa je Jonkerjev zamorski hlapec hodil po polju ob razušenih brazdah. Naenkrat je med kepami zagledal nekaj svetlega. Stopi bliže in s svojim nožičem izkoplje demant, velik kakor kurje jajce, ki je tehtal 726 karatov. Zamorec je

svojo najdbo nesel kajpada svojemu gospodarju, ki je bil take najdbe seveda na moč vesel, saj je vedel, da je s tem njegova kmetija rešena.

Trgovina z dragimi kamni je Jonkerju takoj poslala ponudbo, da je pripravljena demant kupiti. Dobri Jonker se je zaradi lepšega praskal za ušesi, kakor bi premišljeval. Končno je bil zadovoljen s 100.000 funti (več ko 20 milj. Din). Trgovska družba, ki je demant kupila, je upala, da bo dobila 100.000 funtov dobička ter da bo demant prodala za 200.000 funtov šterlingov. Toda svetovna gospodarska stiska je tudi cene demantov vrгла nazaj. Na vsem svetu ni bilo bogataša, ki bi bil hotel za en sam kamen dati take denarje.

Potem so gospodarji od trgovske družbe hoteli demant dati na 20 delov razklati, češ, da bo manjše dele lažje prodati. Tega mnenja je bil tudi neki Amerikanec, ki je kamen kupil za 150.000 funtov. hotel ga dati razklati. Med tem pa je že dobil za kamen ponudbe iz Indije in Kitajskega. Sedaj ni več govora, da bi kamen razklali. Sedaj si Američan le prizadeva, da bi dobil kakega bogatega Američana, da bi kamen ostal v Ameriki. Naj že bo tako ali drugače. Jakob Jonker pa je zadovoljen.

„V Indiji smo lovili slone“

Pred kratkim smo poročali o potovanju slovečega cirkusa Hagenbeck, ki je prepotoval vso Japonsko in Kitajsko ter gostoval tudi v Indiji. V Kalkuti je cirkus doživel silen potres, ki pa cirkusu ni škodoval, kakor mu ni škodoval tajfun na Japonskem. Med indijskimi obiskovalci je bilo tudi več domačih knezov. Eden izmed teh maharadž je ravnatelj cirkusa povabil na lov na slone. Hagenbeck ta lov takole popisuje:

»Za Evropejca je tak lov nekaj redkega in romantičnega. Slone so tokrat lovili gonjači, ki so se postavili v krogu okrog bivališč, kjer so bili skriti sloni. Na vsakih 10—15 m so sedeli dva do trije gonjači ob svojem ognju, katerega so na vso moč kurili. Ves ta orjaški krog je imel kaka dva kilometra v premeru. Sredi tega kroga so bili skriti sloni. Ponoči so se sloni približali krogu in hoteli uiti. Toda gonjači so začeli metati proti njim goreče baklje in bobni so divje zabobneli, tako da se je žival preplašila in zbežala nazaj v sredo kroga. Počasi se je ta ognjeni obroč zoževal. To je trajalo več dni. Zato je bilo treba slone tudi krmiti. Gonjači so imeli s seboj cele skladovnice sladkornega trsa in ga metali slonom, da niso bili lačni. Medtem se je krog gonjačev vedno bolj ozil. Na bližnjih gričih pa so stale trume domačinov in gledale gonjo.

Ze iz daljave se je slišalo močno trobentanje slonov in presunljivo kričanje gonjačev. Ko so se ljudje živalim že močno približali, smo videli, kako so gonjači z gorečimi bakljami planili proti slonom in jo pognali proti vhodu zaprtega prostora. Zival se ni imela nikamor več umakniti, le vrata v »kral« (z močnim kolovjem ograjen prostor) so

bila odprta. Skozi ta vrata so sloni pobegnili. Pa niso pobegnili, ker v tem hipu so se za njimi zaprla močna vrata in sloni so bili ujeti. Ujetih je bilo 12 slonov. Ko je samec zapazil, da so ujeti, je tako zbesnel, da je samice s svojimi orjaškimi zobmi metal v jarke. Zivali so potem le s težavo splezale zopet nazaj. Končno pa se je samec le pomiril. Toda ponoči je s svojimi zobmi dvignil iz tečajev več ko 2000 kg težka vrata in pobegnil. Toda njegova sreča je bila le kratka, ker so ga drugi dan zopet ujeti.«

»Ne jokaj, sinček, ata je tekkel po kleparja in se kmalu vrne.«

Konec grškega upora. Med prijetimi grškimi uporniki častniki je bil en stotnik obsojen na smrt in ustreljen. Drugi častniki pa so bili obsojeni na dosmrtno ječo. Preden so jih odpeljali, so jim vprično 20.000 gledalcev potrgali častniške znake, celo vsak gumb pri uniformi so posebej odrezali.

Primož Trubar

20

Zato se je njegovo slovstveno delovanje pričelo šele na Nemškem. Nam že znani pisar deželnih stanov Matija Klombner je bil tisti, ki je Trubarja posebno navduševal, naj začne pisati protestantske knjige v slovenskem jeziku.

Pot s Kranjskega na Bavarsko in v Württemberg je bila precej dolga ter združena z mnogimi stroški. Ker Trubar ni imel svojih sredstev, so mu oskrbeli potrebni denar kranjski deželni stanovi. Prijatelji so ga spremljali do Kranja, ki je takrat že precej globoko tičal v luteranstvu. Ondotni mestni župnik Peter Singer je imel velik križ z zapeljanimi župljani, množični so kljub njegovim svarilom od dne do dne.

V Kranju se je Trubar 2. junija 1548 poslovil od spremljevalcev z zagotovilom, da jim bo večkrat poročal iz Nemčije. Oskrbeli so mu še voz do Kranjske gore in se potem vrnili v Ljubljano.

Ceprav je bila narava ob tem času v najlepšem spomladnem razviku, se vendar Trubar ni veselil prirodne krasote. Misel, da mora prisiljen zapustiti svojo rojstno deželo, mu je ležala kot velika teža na srcu. Kako se mu bo godilo v tujini? Kdaj bo zopet videl stare znance? Vzbuja se mu je kes o preteklem življenju. Lahko bi bil v miru kakor živijo drugi. Zdaj mora pa enako desetemu bratu begati po svetu. Spominjal se je tudi matere, ki še živi doli na Rašici pri Skočjanu in moli za svojega preganjanega sina. Vse to mu je mečhalo srce, toda njegova stara trma mu ni dopustila, da bi bil spoznal svoje zmeto.

V Radovljici se je poklonil graščaku Moricu plemenitemu Dietrichsteinu, posebnemu zavetniku protestantov. Dietrichstein je poznal Trubarja do zdaj samo po imenu. Slišal je o njem, kako vneto deluje za novo vero in koliko je moral že radi tega prestati. Zato ga je zelo gostoljubno sprejel in veliko izpraševal. Pripovedoval je Trubarju, kako napreduje lutrovstvo v begunjski in posebno v blejski okolici. Ceprav

se briksenški škof Krištof Fuchs kot lastnik blejskih in bohinjskih zemljišč po svojih pooblaščenih na vso moč upira razširjevanju nove vere, je vendar v radovljiškem okraju več kakor 1200 njenih pristašev. Trubar naj le pogumno nadaljuje svoje delo ter ne pozabi Kranjcev, četudi odhaja zdaj na Nemško. Pri poslovu mu je dal graščak precejšnjo denarno podporo.

Cesta je bila do Jesenic še toliko dobra, da je konj lahko tekkel po njej. Od Jesenic dalje pa se je spremenila v poljsko pot polno gramoza, po katerem je voz odletaval na vse strani. Trubar bi bil rajši hodil peš, kakor se peljal ob tem ropotu in premetavanju sem pa tja. Poleg tega je postala tudi dolina tako ozka, da ni bilo nobenega razgleda. Sami gozdi in beli prodi, ki jih je delala Sava ob času povodnji ter poljubno tekla danes tukaj, jutri tam. Našega popotnika so zanimala edino le visoke skalnate gore, obdajajoče dolino na desni in levi strani. Nikdar še ni videl takih velikanov v taki bližini. Lepo vreme je še bolj poviševalo krasoto planinske pokrajine.

Zvečer sta se z voznikom pripeljala v Kranjsko goro. Izvedši, da je tamošnji župnik Krištof Jankule strogo katoliški mož, se Trubar ni oglasil v župnišču, temveč je ostal v gostilni poleg cerkve. Tukaj je našel večjo družbo tovarnikov, ki so dospeli s konji, obloženimi z raznim blagom, s Koroškega. Nekaj pa je bilo namenjenih na Koroško.

»Ali bi mogel ostati v vaši gostilni čez noč?« — je vprašal Trubar gostilničarja. »Sem že dva dni na poti in zelo utrujen.«

»Le ostanite, vam bomo dobro postregli« — mu je ta odgovoril. »Naša gostilna rada sprejme vsakega popotnika. Kam pa gre rajša?«

»V Beljak sem namenjen. Je še daleč od tukaj?«

»Stiri ure dobre hoje. Danes teden sem bil v Beljaku in se čudil, da se je tako spremenil.«

»Kako to?« — je vprašal Trubar.

»Tam je zdaj veliko evangeliš-ljudi« — je pripovedoval gostilničar. »Stopil sem v cerkev svetega Miklavža pri Dravi,

pa je bila vsa drugačna služba božja kakor pri nas. Duhoven, oblečen v črno suktnjo, ni nič maševal, temveč samo bral in pridigoval. Potem so vsi skupaj nekaj peli, dajali denar v nabiralnik in šli iz cerkve. Ostal sem še nekaj časa v njej in jo ogledoval. Vse stene so bile prazne, nikjer nisem videl svete podobe. Kmalu pa je prišel mežnar in mi rekel, naj grem iz cerkve, ker jo bo zaklenil. Koliko prijaznejše je pri nas! Imamo veliki oltar, v katerem je Mati božja, obdana z angeli. Imamo dva stranska oltarja s svetniki. Vidimo župnika in kaplana v lepi mašni obleki pri službi božji. In koliko gori pri nas sveč na oltarju in kako prijetno diši kadilo! Vse veselo in svetlo, tam pa vse mrtvo in mrtvo. Nikoli bi se ne mogel zapisati v lutriš-vero.«

Gospod Primož ni hotel motiti moža, ki je tako poveljevač katoliško bogoslužje. Ob tem, kar je slišal, mu je nehala za hip vna za luteranstvo. Vzburil se mu je ljub spomin na otročja leta, ko je hodil z očetom in z materjo v cerkev na Rašico in v Skočjan. Začutil je hudo domotožje.

»Ko pridete v Beljak« — je nadaljeval gostilničar — »ne hodite v tisto cerkev svetega Miklavža ob Dravi. Je preveč dolgočasno v njej. Rajši stopite v mestno župnijsko. Tam še gori večna luč pred tabernakljem.«

Nobena učena pridiga bi ne bila mogla Trubarja tako živo zadeti, kakor ga je to preprosto pripovedovanje. Toda ostal je zakrknjen.

Drugo jutro je voznik, ki ga je pripeljal do Kranjske gore, vpregel konja in se vrnil v Kranj. Tovorniki so odšli po svojih potih, Trubar pa proti kranjsko-koroški meji. Rajši je hodil peš, kakor bi se bil vozil po tako slabi cesti. Teže itak ni nosil s sabo. Na eni strani mu je visela usnjata malha, na drugi strani pa povit plašč za slučaj slabega vremena. Glavo mu je pokrival širokokrajnik kot varih zoper dež in vročino, v roki pa je nosil po običaju takratnih časov močno gorjačo, služučo mu za orožje in za podporo na potovanju. V usnjati malhi je imel poleg drobnarij shranjeno sveto pismo.

POMARANČE

Španske (specijalna znamka Zlati Jelen)
Jaffa (najfinejše, sladke)
Italijanske (rudeče in navadne)

LIMONE

v največji izberi in vedno
sveže kakor tudi razno
drugo južno sadje in
zelenjava

le pri specialni
uvozni trgovini

M. STELE & I. PIELICK

trgovina s sadjem
na debelo

Ljubljana

Pogačarjev trg
knezoškofijska palača

Največja izbira!

Kvalitetno blago!

Najnižje cene!

Zahtevajte ponudbe!

Gospodarstvo

Posvetovalnice za izbiro poklica

Skoraj vedno se ob zaključku šolskega leta pojavljajo v posameznih družinah ne-rešljivi problemi: kam z otroki, kje naj svoj študij nadaljujejo ali kakšno stroko naj si izberejo za svoj življenjski poklic?

Otrok sam, ki živi danes v tako raznolikem okolju, ki mu nudi vse preveč stvari, ki ga lahko zanimajo, si ne ve svetovati. Še manj mu morejo svetovati starši, ki ne vidijo pred seboj nič drugega kot otrokovo bodočnost, oziroma gnutno stran izbranega poklica. Pri vsem tem pa se pozablja na to, ali je izbrani poklic tak, ki naj zadovolji otroka tudi pozneje v življenju, ali je tak, da odgovarja otrokovim naravnim sposobnostim.

Nihče ne more tajiti, da je izbira poklica življenjske važnosti za vsakega posameznika, pa tudi za gospodarstvo sploh. Da je temu tako, nam svedočijo različne posvetovalnice za izbiro poklicev v tujini. Posebno so razvite te v Združenih državah ameriških, v Evropi pa v Avstriji, Nemčiji, Češkoslovaški in Sovjetski uniji. V naši ožji domovini se kažejo prvi početti v društvu Sola in dom. Toda dokler stvar ni urejena z zakonom, dokler preiskave ne bodo temeljile na znanstveni podlagi ter ne bo vpeljano obvezno preiskovanje vseh otrok, ki prestopajo iz šole v praktično življenje ali na druge šolske zavode, toliko časa ne smemo upati na uspehe. Naše stremiljenje mora iti za tem, da si ustvarimo prepotrebni psihotehnični inštitut. Manj, veliko manj bo zgrešenih eksistenc, velike koristi bo črpalo iz tega naše mlado gospodarstvo.

Nedavno sem imel priliko ogledati si delovanje dunajškega psihotehničnega inštituta. (Mimogrede: največ zanimanja za delo v inštitutu kažejo pripadniki zahodnih narodov in Amerikanci.) Prijazni dr. Koller, asistent inštituta, rodom iz Reke, nam je v kratkem nazorno pokazal ogromno delo, ki ga vrši mlada ustanova. Psihotehnični inštitut na Dunaju je bila prvotno zasebna ustanova, oživila od delojemalskih in delodajalskih združenj. Danes je inštitut podpravljen, dobil je na ta način možnost neomejenega razmah. Dela v popolnem sporazumu z državno oblastjo (socialno upravo), dalje z borzo dela, z zdravstvenimi ustanovami in poklicnimi posvetovalnicami. Tudi velike tovarne, kakor na primer avtomobilske, pošiljajo delavce, ki jih sprejemajo na delo, predhodno v pregled inštituta. V inštitutu ne delujejo samo psihologi, ampak tudi tehniki, juristi in drugi. Ta raznolika strokovna usposobljenost v inštitutu zaposlenega osebja, daje možnost smotrnega ocenjevanja za različne poklice. Vsi izsledki se stalno nadzorujejo. Potom tega nadzorovanja je dognano, da so mnenja, ki jih inštitut postavlja, v 70-75% pravilna. Vsekakor lep uspeh. Inštitut izvrši mesečno do tisoč pregledov in sicer v skupinah največ do 20 oseb naenkrat. Če bi se pregledovalo več kakor 20 oseb naenkrat, bi pravilno ocenjevanje posameznih oseb močno trpelo, kajti zavisli v glavnem le od individualne preiskave posameznika. Na ta način odpade tudi ono pavšalno kritiziranje, ki se omejuje v splošno na to, da je človeka v 4-8 urah nemogoče spoznati, za kakšen poklic je sposoben. Inštitut dela na podlagi znanstvene obdelave posameznih poklicev, zato so uspehi izredno dobri. Inštitut je v stalni zvezi z zdravniki, ki obravnavajo

vsak poklic s svojega stališča. Da kritika ni posebno utemeljena, se vidi tudi iz tega, ker je država t. j. socialna uprava pravilno razumela važnost te ustanove. Saj je pregled otrok v Avstriji obvezen. Psihotehniška produkcija v glavnem lastnosti človekove. Te razdeli v dva velika dela, to je ljudi s trgovskimi in ljudi s tehničnimi sposobnostmi. Dvoje vrste ljudi prihaja v pregled: Prvi, imajo že nekak cilj pri določitvi poklica in drugi, ki so popolnoma neusmerjeni brez lastnega cilja. Naloga psihotehniške je, da prvemu potrdi ali ovrže njegov cilj, drugemu pa da pokaže pravilno smer njegovemu udejstvovanju. Ob sprejemu mora vsakdo izpolniti posebno polo, na kateri so postavljena različna vprašanja. Dalje se meri na različnih aparatih ročna spretnost, ki je finejša ali bolj groba; šoferske sposobnosti se merijo potom posebnega aparata »kimograf« itd. Iz vseh navedenih poiskov psihotehniške dožene spretnost, logiko, dalje inteligenčno stopnjo itd. Ta se ocenjuje s posebnim redom »sposoben«. Lahko je odlično sposoben; dobro; ali samo sposoben; manj sposoben oziroma nesposoben. Vsi oni, ki dobe oceno manj ali nesposoben, se ponovno pregledajo; način izpraševanja pri ponovnem pregledu je drugačen, ker se upošteva tudi kandidatovo duševno stanje. Naprimer na otroka, ki mu je pred kratkim umrl kdo izmed najbližjih, upliva to popolnoma gotovo na njegovo duševno razpoloženje. Praksa je pokazala, da taki kandidati pri ponovnem pregledu zboljšajo svoj red za 1 ali večih 2 točki. Seveda je običajno tudi gotov odstotek nesposobnih. Vsakdo, ki je v inštitutu pregledan, dobi svojo kartoteko, ki se nadzoruje, na ta način je inštitut prišel do svojih zaključkov. V čimdalje večji meri, pa prihajajo v inštitut tudi starejši ljudje prostovoljno. Ti se preiskujejo iz različnih osebnih nagibov, največkrat radi kontrole o pravilnosti izbranega poklica.

Objektivna psihotehniška se poča predvsem, kakor že omenjeno, z lastnostmi strojev. Tako, upoštevajo velike tvrdke izsledke inštituta in po možnosti izboljšujejo svoje izdelke po predlogih inštituta. Dognalo se je, da je pisalni stroj z belimi črkami na črnem polju boljši, kakor obratno, zato ker je vse ozadje pri pisalnem stroju črno, vsled česar bele črke bolj izstopajo. Dognano je pravilna višina, dolžina posameznih hišnih predmetov, stolov, mobilij, dalje smotrna uporaba raznih materialov itd.

Iz tega kratkega opisa je razvidno, kako ogromno nalogo izvršuje ta praktična znanost, kolikim ljudem pomaga do zadovoljnejših bodočnosti, koliko napak odstranjuje v vsakdanjem življenju, ki nas motijo, da ne vemo zanje. Psihotehnični inštituti so desna roka posvetovalnic za poklice, brez njih danes ni mogoče svetovati poklicev. V Avstriji obstojijo poleg splošnega psihotehničnega še specialni inštituti, zveznih železnic, poštne uprave ter vojaških oblasti.

Smola mlada država. Naše gospodarstvo je šele v razvoju, kljub temu pa se že greši v škodo naroda in posameznikov. Ne smemo zaostajati, temveč si vedno in vedno znova nabirati novih vzorov pri mlaih — a naprednih narodih. Zamujenega dohiteti ne moremo, skušajmo pa uresničiti to, tako važno ustanovo prej ko mogoče. J. V. S.

V Sloveniji je bilo v marcu letos: 4 konkurzi in 6 prisilnih poravnav, v februarju letos 6 konkurzov in 4 poravnave, v marcu lani pa 5 konkurzov ter 10 poravnav.

V primeru z lanskim letom se opaža nazadovanje insolvenč. Skupno je bilo v prvih 3 mesecih t. l. razglašeno v vsej državi 38 konkurzov (lani v istem času 60) ter 75 (94) prisilnih poravnav izven konkurza.

Zračni promet „Lufthanse“ 1935

S 1. aprilom je otvorilo to nemško zrakovno podjetje dnevni promet na progji Atene — Belgrad — Berlin, s čimer je naša Jugoslavija dobila sijajen priključek na veliko mednarodno omrežje. Odslej je mogoče v 6 urah preleteti iz Belgrada v Berlin in v 5 urah v Atene. Iz Berlina je nadalje mogoče v dobrih štirih urah doseči London ali Kopenhagen, iz Belgrada pa v enem dnevu.

Vsa važnejša mesta v Nemčiji se iz Berlina dosežejo v pičlih treh urah. Znatno bo z novimi zvezami okrajšana zračna pot preko Oceana. — Ta nagla zveza bo večinoma v korist za naš trgovski svet, ki bo tekom enega ali dveh dni lahko izvršil opravke, ki je doslej zanje rabil morda kar par tednov.

Veliko ugodnost bo konečno nudila pomnožena zračna zveza številnim severnim obiskovalcem našega Jadrana. Proga Monakovo-Benetke-Test bo možno prevoziti v dobrih 5 urah.

Slavija, jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani je imela dne 8. aprila svoj XII. redni občni zbor. Zaključni računi za poslovno leto 1934 so zadovoljivi, posebno še, če upoštevamo, da splošna gospodarska kriza proti lanskemu letu ni popustila, ampak se skoraj poostrišla. Skupna premija v poslovnem letu 1934 znaša 22.419.951,31. lansko leto pa je znašala 22.924.562,74 Din. Ta odpad na premiji je posledica padca cen gotovim predmetom in pa splošnega pomanjkanja gotovine, zlasti med poljedelskim prebivalstvom.

Rezerve zavoda so narasle na 59.136.122,52 Din od lanskih 55.465.611,17 Din. Na škodah, ki jih je likvidirala s priznano kulanco, je izplačala banka »Slavija« med svoje zavarovance tekom poslovnega leta 1934 9.995.404,27 Din.

Spot

Lahko -atletski rekordi v prejšnjem stoletju

Dandanes večkrat slišimo glasove iz sprotnih in nesportnih vrst, da so sedanjí rekordi na meji človeških zmognosti in da ni več daleč čas, ko se bo to neprestano prodiranje nazvoj ustavilo. Toda to mnenje so današnji atleti že ponovno ovrgli z najnovejšimi uspehi in ponovno dokazali, da so človeške zmognosti zelo raztegljive in da se nikakor ne da potegniti črte, do katere bi mogli priti sodobni sportniki. Človeška energija ter velika volja po napredku bosta v zvezi z izredno ugodnimi pogoji kondicijskega, psihičnega ter klimatičnega značaja — kakor je ravno zadnja doba opetovano pokazala — doživela že velike triumpfe.

Toda nekaj drugega je pri celi stvari, česar vsi sportniki ne vedo, namreč to, da so šli uspehi v vseh zadnjih desetletjih zelo počasi nazvoj. Samo za par centimetrov ali par desetink sekund so se popravili gotovi rekordi. To je zopet dokaz, da so bili že v prejšnjih časih prvovrstni atleti, ki so dosegali take vrhunske uspehe, ki imajo še danes mednarodno vrednost.

Tako je pretekel ameriški mojster James Owen 100 jardov (91,40 m) 21. junija 1890 v času 9,8 sek., kar odgovarja hitrosti teka na 100 m času 10,8 sek. Leta 1891 in kasneje sta še dva Avstralijca dosegla ta čas, vendar se jima pod to znamko ni posrečilo priti. Leta 1895 dne 2. septembra pa se je amerškemu poklicnemu tekaču E. Donovanu posrečilo preteči isto progo v času 9,6 sek.

Izboren, da naravnost baji čas pa je dosegel Bernie Wefers, najslavnejši sprinter istega časa, ki je dne 30. maja 1896 pretekel 220 jardov (201,14 m) — sicer na ravno progi — v času 21,2 sek. Ves svet se je tedaj čudil temu uspehu.

Leta 1900 pa je Amerikan William Long, zmagovalac na 400 m na drugi olimpijadi 1900 v Parizu, presenetil svet z dvema kolosalnima uspehoma. Najprej je tekel 29. septembra 1900 na 352 jardov (321,8 m) dolgem tekalisku četrtil milje (402,29 m) v času 47,8 sek., teden kasneje pa je pretekel isto progo celo v 47 sek.

Vsega občudovanja vreden pa je tudi uspeh na 880 jardov (804,58 m). Svetovni rekord, ki ga je dosegel Charles Kilpatrick s časom 1:53,4 min. dne 21. septembra 1895 v Long Islandu v Ameriki, je presenetil lahkoatletski svet. S tem svojim uspehom je prekosil celo svetovni rekord profesionalca Franka Hewitta iz Avstralije, ki ga je postavil leta 1871 s časom 1:53,5 min.

Še večji mojster pa je Amerikan Louis Myers, ki ga še danes označujejo za največjega ženija v tekih, ki je sploh kdaj živel. Omenjeni atlet je v razdobju od leta 1879—1884 pri ameriških prvenstvih ni manj kakor 15 krat zmagal in sicer od 100 jardov nazvoj pa do polmije. Dne 8. oktobra 1881 se je spraval še na 1000 jardov (914,38 m), za katero progo je rabil 2:13 minut. Kak uspeh je bil to, najbolj jasno dokazuje dejstvo, da je njegov omenjeni svetovni rekord šele leta 1910, torej celi h29 let pozneje, potolkel večkratni olimpijski zmagovalac in rekordir Melphin Sheppard.

Tudi v drugih panogah so bili doseženi sijajni uspehi. Tako je n. pr. skočil v višino ameriški olimpijonek James Baxter 3. septembra 1900 v New Yorku 1,99,5 m, to je višina, ki je še danes (izvzemši Finske) precej višja od rekordnih znamk evropskih držav.

Tudi sijajen rezultat v skoku na daljavo datira že iz tega časa. Myer Prinstein (Amerika), ki je pozneje zmagal pri dveh olimpijskih igrah, je 28. aprila 1900 skočil v Philadelphiji 7,51,7 m ter je postal svetovni rekordir v tej panogi lahke atletike.

V skoku ob palici je skočil angleški atlet Reginald Dikkison 4. julija 1891 3,58,3 m. Avstralijec William Mc Manus pa je bil na drugi strani najboljši skakalec v troskoku v tisti dobi. 15. aprila leta 1887 je namreč skočil 15,00,2 m daleč. Veliko vlogo v sportnem svetu je igral tedaj tudi metalec krogle Anglež Denis Horgan, kateremu se je posrečilo zalučati dne 9. oktobra 1897 leta 14,69 m daleč.

In končno naj omenimo še ameriškega orjaka John Flanagan, ki je leta 1900 na dan 18. julija o priliki pariških olimpijskih iger zalučal 14 in pol funtov težko kladivo 51,03,6 m daleč.

Če pogledamo vse te rezultate, ki so bili doseženi pred tridesetimi, štiridesetimi, petdesetim, celo šestdesetimi leti, potem šele moremo pravilno oceniti, na kaki visoki stopnji je bila lahka atletika pri naših prednikih. In če bi pršli ti borci med današnje sportnike, bi še v marsikateri mednarodni tekmi igrali važno, celo odločilno vlogo.

Olimpijski sporti za mesec april, št. 4, je izšel te dni v tiskarstvu inštituta za poučno vsebino. Novost je številke iz rubrike »Srednjeevropski sport«, ki bo odšel vsakokrat v Olimpijskem sportu. V tej rubriki je naveden spored velikih tekem srednjeevropskega —Belgrad—Ljubljana v maju, predvideva postavbo zagrebške reprezentance ter hna zanimiv članek o novem srednjeevropskem igranju in delu na njem. — Za maratonske tekače je zelo zanimiv članek, ki se bavi s treningom in mišljenjem najboljših finskih tekačev na dolge proge. M. Dobrin daje o popularizacijskem igranju važna navodila našim atletom in dr. Dolničar začenja s člankom o vzgojnih navedbah objavljeni vrsti članov, s katerimi hoče obdelati važno vprašanje masaže za sportnike. S temi članki bo dr. Dolničar, ki je znan kot strokovnjak v tem postu, vzbudil brezdomno zanimanje vsraga našega sportnega sveta. Objavljenje naše crosscountry sezone z rezultati kakor tudi vesti o najvažnejših dogodkih in lahki atletiki po svetu na pravi številke so bolj zanimivo. Ne manjka niti članka o razvoju naših rekordov, pa so tudi lokali prišli na vrsto naših srednjeevropskih. Vsekomur napoljele pri povzetku, da si nabavi to uspešno številko našega edinega strokovnega lista. Olimpijski sporti se dobi v vseh trafikah, naroča se pa v uredništvu M. Dobrin, Draškovičeva 23, Zagreb. Celoletna naročnina Din 36, polletna Din 20.

JASO. Drevi ob 18 bo sestanek na tehniški (soba št. 82). Ob tej priliki bo razdeljen nagradni listekvalovenc v sloulogu in snulog. Dolene Karel, ASK, bo dobil smučel, darilo tvrdke »Robur«, Omurga Izoo, stremena, dar tvrdke »Sport Kuret«, Marinka Jancz par smučarskih nozavice, dar tvrdke Hribar. Med verifikiranimi bodo nagradenci: Heina, Desman, Musić, Palhu Zelimo, da se omenjajo sigurno udeležu sestanka. SK Jadrna, Ljubljana. V petek, 12. aprila bo ob 19 obvezen članski sestanek pri g. M. Sokliću. Pred kojusajmo. Ono članstvo, ki se ni poravnalo članarino, se prosil, da to stori na tem sestanku. — Odbor.

15. redni občni zbor SK Jadrana bo v soboto, 13. aprila ob 19:30 v prostorih g. M. Soklića. Pred kojusajmo. Članstvo se opozarja, da je za plačanje članarine zadnji rok do 12. aprila do 20. Člani z neporavnano članarino minajo glasovalne pravice.

Glavnica njenih življenjskih zavarovanj znaša koncem poslovnega leta 190.504.270.— Din.

Radi odpisa akvizicijskih stroškov se izkazani čisti dobiček 155.555,74 prideli sprosnemu rezervnemu fondu.

Plenarna seja Zbornice za TOI v Ljubljani je sklicana za 12. april ob pol 9 dop. Dnevni red je naslednji: 1. Naznanila predsedstva; 2. Poslovno poročilo o delovanju zbornice; 3. Računski zaključek za l. 1934 in poročilo nadzorstvenega odbora; 4. Poslovnik za Zavod za pospeševanje obrti in industrije; 5. Volitev finančnega odbora; 6. Volitev nadzornega odbora; 7. Ureditev trgovinskih odnosov z inozemstvom; 8. Ugotoviteljstvo kot faktor v našem narodnem gospodarstvu; 9. Reforma banovinskih in samoupravnih financ in 10. Samostojni predlogi odsekov in zborničnih svetnikov.

Borza Denar

Neizpremenjeni so ostali tečaji Berlina, Curiha in Pariza, narasla sta Amsterdam in Praga, dočim so popustili tečaji Bruslja, Londona, Newyorka in Trstia.

V zasebnem kliringu je avstrijski šiling na ljubljanski borzi popustil na 8,60—8,70, na zagrebški na 8,53—8,63 in na belgrajski na 8,55—8,65. Grški boni so notirali v Belgradu 29,60 blago. Španska pezeta je notirala v Zagrebu 5,375—5,475.

Angleški funt se je v Zagrebu in Belgradu popravil na 231,20—232,80.

Ljubljana. Amsterdam 2962,88—2977,48, Berlin 1750,08—1760,95, Bruselj 744,64—749,70, London 211,98—213,98, Curih 1421,01—1428,08, New York 4358,98—4395,30, Pariz 289,60—291,03, Praga 183,42 do 184,52, Trst 303,84—306,93.

Promet na zagrebški borzi 428.770 Din.

Curih, Belgrad 7,02, Pariz 20,38, London 14,92, New York 309,125, Bruselj 52,40, Milan 25,65, Madrid 42,215, Amsterdam 208,5, Berlin 124,40, Dunaj 58,10, Stockholm 76,95, Oslo 74,95, Kopenhagen 66,60, Praga 12,915, Varšava 58,25, Atene 2,90, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,05, Helsingfors 6,59, Buenos Aires 0,7925.

Vrednostni papirji

Posebnih izprememb ni bilo. Dolarski papirji so tendirali slabše, posebno 8% Bler. posojilo. Promet je bil slab.

Ljubljana. 7% invest. pos. 78—78,50, agrarji 47—48, vojna škoda 372—375, 6% begl. obv. 65 do 66, 8% Bler. pos. 79—80, 7% Bler. pos. 68—69, 7% pos. Drž. hip. banke 70,50—72.

Zagreb. 7% invest. pos. 78,50—79,50 (79, 81), agrarji 45 den., vojna škoda 374—376, 4, 5, 6, 7, in 8, 374—375, 6% begl. obv. 65—65,75, 8% Bler. pos. 76—79, 7% Bler. pos. 68,50—69 (68,75), 7% pos. Drž. hip. banke 70,50—73. — Delnice: Na-

rodna banka 5200—5400, Priv. agr. banka (brez kupona) 234—236, Trboveljska 107—125.

Belgrad. Drž. papirji: 7% inv. pos. 78,50—80, agrarji 47,50—48,50 (48), vojna škoda 374,50 do 375 (375, 374,50), 6% begl. obv. 65,75—66 (66, 65,50), 8% Bler. pos. 76,50—78 (77,25), 7% Bler. pos. 68,75 bl. (68,50). — Delnice: Narodna banka 5360 denar (5390), Priv. agrarna banka 234—236 (236, 234).

Zitni trg

Razpoloženje na zitem trgu je tako za pšenico kot za koruzo čvrstejše. Vzrok za to čvrstejšo tendenco je iskati v nakupih Privilegirane izvozne družbe. Pšenica stane, oziroma zahtevajo zanjo bč. 124—126, ban. 125—127, gornje poltske 132, koruza pa pariteta Indjija 69—70, bč. 70—72, bar. 72—75 in Sisek 85—87. Tudi pri moki so šli mlinarji malo gori ter notira dani 210—225.

Ljubljana (franko nakladalna postaja, plačilo proti duplikatu). Pšenica bč. 78 kg 2% 126—128, 78 kg 2% ban. 124—126, koruza prekomerno suha s kval. garancijo bč. 68—70, ban. 64—66, bela za mletev bč. 84—86, oves slav. 98—100, moka ničla bč. in ban. 200—220, št. 2 180—200, št. 5 160—180, otrobi deb. 95—100.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet slab.

Sombor. Pšenica: bč., srem., gor. bč. in ban. 120—122, bč. in ban. poltska 126—128, slav. 125 do 128. — Koruza: bč. in srem. prompt 66—68, bč. in srem. april—maj 67—69, srem. bela ladja 70—71. — Moka: Og in Ogg 190—210, št. 2 170 do 190, št. 5 150—170, št. 6 135—150, št. 7 105—115, št. 8 75—85. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet 45 vagonov.

Budimpešta. Tendenca stalna. Promet živahnejši. Pšenica: maj 15,25—15,45, zaklj. 15,43 do 15,45; junij 15,31—15,44, zaklj. 15,49—15,50. — Rž: maj 11,25—11,40, zaklj. 11,38—11,40; junij 11,30 do 11,44, zaklj. 11,44—11,45. — Koruza: maj 11,30 do 11,38, zaklj. 11,38—11,39; junij 11,15—11,24 zaklj. 11,26—11,27.

Zivina

Svinjski seimi v Celju. Ker je sedaj zima prenehala, so začeli na svinjske seime dovažati vedno več prašičev razne starosti in velikosti. V soboto je bilo pripeljanih na sejem 253 prašičev. Prodanih je bilo 110. Cene so bile nastopne: Za prašice v starosti do 2 mesecev 50—110 Din, od 2 do 3 110—220 Din, od 3 do 4 220—340 Din, od 4 do 5 340—480 Din, od 5 do 6 480—600 Din, od 7 do 8 640—700 Din od 10 do 12 mesecev 800—1100 Din.

Izredna prilika! Tik Maribora!

10 oralov posestva v krásni legi z dvostanovanjsko hišo in gospodarskim poslopiem — prodam za 130.000 Din. Vzajem v račun hranilne knjižnice. Ponudbe na upravo »Sl.« v Mariboru pod »Pod Pohorjem«.

Zaposlenost v marcu

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani objavlja pregled zaposlenih delavcev v Sloveniji meseca marca. Število zaposlenih je znašalo 74.018, dočim je znašalo število zavarovancev v februarju 72.413. V primeri s februarjem je torej število zavarovancev naraslo za 1.605, v primeri z marcem 1934 pa je število zavarovancev padlo za 88. Prvič po decembru 1933 izkazuje OUZD padeč svojih članov v primeri s predhodnim letom. Padanje letnega diferencijala se je opazalo že dalj časa. Oktobra 1934 je bilo v primeri z oktobrom 1933 zavarovancev 4.091 več, decembra je znašala ta številka 3.529, februarja 1.503, v marcu pa je bilo prvič zabeleženo manjše število zavarovancev kot v marcu prejšnjega leta.

Ta padeč ni toliko pripisovati izpremenjeni zaposlenosti, kajti počeni s 1. januarjem 1935 so se delavci, zaposleni iz kreditov bednostnega sklada (javna dela), izločali iz obveznosti zavarovanja, ker po mnenju dravske banske uprave niso zavezani bolniškemu zavarovanju prav tako ne kot delavci zaposleni pri javnih delih po zakonu o javnih delih. Število teh izločenih delavcev znaša nad 1.000. To je najvažnejši vzrok padca števila zavarovancev v primeri s prejšnjim letom. V drugi vrsti je ta padeč pripisovati poslabšanju položaja v tekstilni industriji. Nobena ostalih industrij ne kaže znatnih razlik v primeri z lanskim letom.

Povprečna dnevna zavarovana meza je znašala v marcu letos 1.651.964 Din, kar pomeni v primeri z marcem lani zmanjšanje za 25.996 Din, padeč je torej znatno večji kot padeč števila zavarovanih delavcev, kar dokazuje veliki padeč delavskih mezd. Odstotek bolnikov je radi gripe dosegel nov rekord, namreč 3,27%. Od začetka leta 1929 — tedaj je bila znana huda zima — pa do danes ni imel OUZD še nikoli relativno tako visokega stališča bolnikov.

Insolvence v marcu

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja statistiko insolvenč za mesec marec 1935. Iz te statistike je razvidno, da je znašalo ta mesec število razglašanih konkurzov v vsej državi 13. (februarja 15, lani marca 18), število razglašanih prisilnih poravnav izven konkurza na 28 (februarja 20, lani v marcu pa 28).

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentlovanjaki oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka pečilna vrstica po Din 2:50. Za pisemne odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Staroznana tvrška

F. M. SCHMITT

Pred škofoj 2 Ljubljana Lingerjeva 4
 priporoča bogato zalogo ročnih torbic, listnic, denarnic, kovčkov, nogavic, rokavic, svilenega in bengerjevega perila i. t. d. vse za praznike po znatno nižjih cenah. Oglejte si veliko-nočne izložbe!

Službe iščejo

Pozor! Čitajte!

Kateri trgovci sprejme mlajšega pomočnika, večšega mešanega blaga, posebno železnine in specerije, z dobrimi spricvali. Naslov v upr. »Slov.« pod »Dober prodajalec« št. 3992. (a)

Mlad fant

vojašine prost, išče službo potnika, skladiščnika ali slično. Ponudbe upr. »Slov.« pod »Pošten in zanesljiv« 3991. (a)

Prodajalka

ali blagajničarka, zmorna kavecije — išče službo v Ljubljani ali okolici. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3959. (a)

Vdova

inteligentna, 40-letna, želi mesto gospodinje v župnišču ali pri starejšem gospodu. Ponudbe upravi »Slov.« v Mariboru pod »Gospodinja« 4014. (a)

Zasluzek

kvarter ali kvintet, študentje, se sprejme za julij in avgust na morje. Oskrba in stanovanje prosto. Ponudbe z natančnimi navedbami je poslati na direkcijo hotela Suedetija, Omišalj, otok Krk, Jugoslavija. (z)

Službodobe

Potnika
 ki že potuje po Sloveniji in Hrvaški — iščem za prodajo pletenin. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Provizija« 3996. (b)

Postrežnico

iščem. Kolezijska 19-I. b

Čedno dekle

sprejemem za hišna dela. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3999. (b)

Pošteno dekle

zdrava, snažna, se sprejme za vsa hišna dela k boljši krščanski družini. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 4031. (b)

Železostrugar

samostojen, se sprejme za krajišo dobo. Hlep Rihard, Zg. Sv. Kungota 8. (b)

Tekač

mlajši, pošten, se takoj sprejme. Prednost s kavcijo. — Splošna trgovaška družba, Dvorakova ul. 3.

Denar

Posojila
 na vložne knjižice daje Slovenska banka, Ljubljana. Krekov trg 10

Bančne vlož. knjižice

kupujemo in prodajamo po najboljšem tečaju ter izplačujemo takoj v gotovini. Poslovni zavod d. d., Zagreb, Praska ul. 6-11. Tel. int. 38-38. Naloge z dežele izvršujemo najtočneje. (d)

Hranilne knjižice

Mestne hranilnice v Kamniku kupim. Ponudbe v uravo »Slov.« pod »Do 30.000« št. 3984. (d)

Stanovanja

IŠČEJO:
Prazno sobo
 s štedilnikom iščem ali grem kot sestanovalka. — Ponudbe upravi »Slov.« pod šifro »April«. (c)

ODDAJO:
Trisobno stanovanje
 s kopalnico, oddam na Vodnikovem trgu. Ostali naslov se izve v upravi »Slov.« pod št. 4034. (c)

Auto-motor

Avtomobilisti!
 Vaš avto Vam nanovo liča ali tapacira pri strokovni izvršitvi najceneje Martin Mali, Avto »Duco« ličanje in tapetništvo, Domžale. f

Avto »Daimler«
 6 sedežni, v zelo dobrem stanju, prvovrstni stroj, ugodno naprodaj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Daimler« 3747.

Avto Amilcar
 v najboljšem stanju, poceni naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 4007.

Posrestva

Droben oglas v »Slovenca«
 posestvo ti hitro prodaj; če že ne z gotovim denarjem naš kupca ti s knjižico da.

Ugodno naprodaj

lična hišica v ljubljanski okolici, pripravna zlasti za obrtnike ali trgovca. Ponudbe pod »Hiša« 4004 upravi »Slov.« (p)

Zemljišče v Sp. Šiški

ca. 15.000 m² ugodno naprodaj; vodovod, elektrika v bližini. — V poštev pridejo tudi knjižice Mestne hranilnice. — Vprašati pri: Mišček, Ljubljana VII - Medvedova 38, telefon št. 35-75. (p)

Glasba

Za mal' d'narja dost' muzke
 plošča - gramofona izposojamo, zamenjavamo, prodajamo in kupujemo
ELEKTROTON s. z. o. o. pasaja nebotičnika

Kupimo

Motor na nafto
 dobro ohranjen - kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Motor« št. 3988. (k)

Staro zlato in zobovje

kupujem po najvišjih dnevnih cenah.
A. KAJEŽ
 urar
 Ljubljana, Miklošičeva 14

Nizke vrtnice

krasne barve, 10 komadov 60 Din, visoke 1 komad 15 Din, orjaške jagode 100 komadov 30 Din — razpošilja po povzetju vrtnarstvo Ivan Jemec — Maribor. (l)

Kolo

z orininal torpedo - poceni prodam. Dvorakova ul. 3-I. nadstr., levo. (l)

Blago za ženske obleke
 svileno, volanso in perilno, sadaje norosti, velika izbira in znano solidne cen.

R. MIKLAUC
 Lingarjeva ul. - Pred škofoj 3

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje **RAFINERIJA DRAGIH KOVIN** - Ljubljana, Hirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Prodamo

Ce avto svoj stari prvačnik a' motorja bi znebil se rad. brž kupcev ti mnogo prižene Slovencev najmanjš' inerat

Gospodin.e! Obrtniki!

ne zamudite ugodne prilike. Zaradi izoraznitve zaloge odprodajam iz skladišča razno kuhinjsko posodo, orodje itd. — po znatno nižjih cenah
Stanko Florjancič
 železnina, Resljeva cesta 3 (poleg Zmajskega mostu) vhod skozi dvorišče. V račun vzamem tudi hranilne knjižice Kmetijske in ljudske pos. ljubljanske.

Prima sport. sukničje

po 98 Din, pumparice, modne hlače itd., kupite zelo ugodno pri Preskerju, Ljubljana, Sv Petra cesta 14. (l)

Mali oglasi v Slovincu

že jamčijo najpopolnejši uspeh

Domača šunka

prvovrstna, cena 15—17 Din kg, pri večjem odjemu 15 Din kg - se dobi pri K. Štruklju, Moste pri Ljubljani, Zaloška 9. (l)

Sveže najfinejše norveško ribje olje

iz lekarne
 dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Les za ograje

hrastove letve, rante in stopičke; — odpadke od žage, trde, vezane v snope in krajnike — po nizki ceni nudi
 »Zora«, Črnomelj.

Pridite in oglejte si...

- Moške obleke . . . . . Din 250.-
- damski plašči 170.-
- otroške obleke 75.-
- modne hlače 70.-
- Hubertus plašči za dame . . . 250.-
- Hubertus plašči za moške . . . 292.-

ANT. KRISPER

Mestni trg 26 LJUBLJANA Stritarjeva ul. 1-3

Tinčkove in Tončkove prigode

Najprej sta z lepenko zakrpalta streho na kolibi splava, potem je prišla na vrsto cev pri peči.

Tonček je v okenske okvire pritrdil nove šipe in se jezil na hudobne dečke, ki so jima s kamni pobili steklo. Tinček je s katranom namazal pod in izjavil, da je splav sposoben za vožnjo po reki.

Zahvala

Za premnože izraze iskrenega sočutja, katere smo prejeli ob bridki izgubi naše dobre mame, gospe

Franciške Ameršek

izrekamo tem potom vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno zahvalo smo dolžni g. dr. Jenšterlu in vsem sosedam za skrb in lajšanje trpljenja ob priliki njene bolezn, častiti duhovščini, vsem darovalcem prekrasnih vencev, vrli gasilski četi, pevskemu društvu »Zarja« in vsem, ki so blago pokojnico spremili k večnemu počitku.

Trbovlje, dne 9. aprila 1935.

ZALUJOČI OSTALI

VSEM DOBRIM LJUDEM, KI SO Z NAMI SOČUVSTVOVALI,

GLOBOKA, PRISRČNA

ZAHVALA

BLED, WIEN, BRAUNAU, KEMPTEN, 8. IV. 1935

TEKLA BRUCKNER-KLEINMAYR,
 FRANC, KARL, HERMINA BRUCKNER

Ljubezenska zgodba mlade duše

PEVČEK

Dolores Visér. — Poslovenil Janez Pucelj

Preludij

>Lej, Ivane, št. Vid!
 >Oče, iz št. Vida niso dosti prida.
 Oče priklama, pomakne usnjeni goselnik višje na ramo in hlastno naredi tri, štiri korake. Redki, plavi lasje mu povihiravajo v vetru.
 >Ivane, še veš, kako je bilo, ko sva bila zadnjič tamkaj?
 >Ne več prav dobro, oče; je že tako dolgo od takrat.
 >Dolgo, dolgo — sem že sam skoraj do dobrega pozabil. Trudno stopa dalje.
 Zagoreli, suhi dečko, ki mu stopa ob strani, ga skrivnostno pogleduje. Kaj je le danes očetu? Sedemkrat sta že počivala, odkar sta davi zarana odrinila od skednja na Griču pri Ostrovici. Zdaj pa se že razliva zlatô večerne zarje po zvonikih in strehah starega vojvodskega mesta. Tako počasi leze spet danes, oče. — Ob cesti se skriva mala krčma med zelenim leščevjem. Pred stopnicami, ki vodijo gori k vratom na vrt, popotni goslar postoji in reče:
 >Menim, da je bolj pametno, da prenočiva kar tukaj in greva jutri kar precej naravnost na Beljak. Komaj že čakam, da bi že bil v Beljaku.
 >Ne pojdeva nič na jesenski semenj?
 Oče samo odkima in stisne tenke ustnice.
 Nizka izba v krčmi je že polna ljudi. Vozniki, sejmarij, rudarji, kmetje in kmetice sede pri kislem žvižgavcu ali klobasi s kadečim se zelcem. Veseljaški fantin kriči:

>Holadri! Muzikant gre. Nocoj se naplešemo, kaj, Mretka!
 Urna natakariča se mu ročno izmakne in se zasmeje:
 >Nisi sam! So še drugi gostje!
 Okrogla, zatočena krčmarica pri »Lešči« potisne rdeči, razpaljeni obraz skozi kuhinjska vrata. Goslar spoštljivo podrsa z nogo v pozdrav in se prikloni.
 >Voščim gospe krčmarici prav dober večer in bi prosila, ali bi smela pri vas prenočevati.
 >Kajpak, kajpak, kar v hišo stopita h gostom pa kaj zagodita, potlej pa lahko ostaneta.
 Utruženi mož bi rad nekaj rekel, se pa samo molče zahvali in privleče stare gosli iz goselnika.
 Krčmarica zre za njim, ko se okrene k vratom v izbo.
 >Sveta Pomagavka, tu bi še jaz plesala! Kakor da bi zagodla sama suha smrt, tako podoba ima.
 In skriv sklene v sru, da jutri oba postopača kaj zarana zbudi, da navsezadnje še pri njej ne obleži, revše. Zakaj, ne bo dolgo tlačil trave.
 V izbi so mize že potisnili v stran. Mladi fantje stoje s postrani klobuki in veselo pogledujejo izpod čela v kot, kjer sedi bogata kmetica z dvema hčerama in krčmenico, deklino, lepo, kot bi jo zrisal; pogledujejo proti kuhinjskim vratom, ki skoznje teka Mretka z nakopičenimi skledami ven in noter in dve tri dekle poželjivo stegajo glave po zabavi. Dva, trije stari kmetiči se seveda drže kisle in mrmraje potisnejo vrče z moštom na polico ob oknu. Dobrodušen voznik pomoli vrč vstopivšemu gođu.
 >Na, pij, da prideš k moči! Mi nismo počasnetje!
 Dečko moleduje:
 >Pijte no, oče!
 Tedaj goslar nekaj kratov potegne in se postavi v kot pod bridko martro.
 >Štajerš!
 >Štajerš!

Dideldideldideldideldu — se začne. Juhu! Kot bi trenil, se vrti vse, kar je mladega, se smeje in vriska v tesni izbi. K dobroznanim napevom pripevajo poskočne popevke drugo za drugo. Niti ne opazijo ne, da zvenê gosli čimdalje tiše. Z velikimi, plahimi očmi dečko kar visi na očetinem čimdalje bolj bledem obrazu. Znoj mu stoji na čelu, prsti mu trepečejo. Hlap od vina in zelja kar pritiskata v nizkem prostoru. Ivan občuti to prvokrat. Menda ne bo očetu slabo?
 >Oče, dajte, naj zagodem jaz!
 Hlastno in težko sopeč mu da oče gosli.
 >Kaj, zna frkavec tudi že gosti? Lejte si no! Počasni valček!
 Z urnimi, dolgimi, zagorelimi prsti pleza dečku roka po glasbilo gori in dol. Imenitno! Gode kar more najlepše — naj oče počiva.
 Oče sedi v kotu pod križem sklonjen, globoko poveša glavo in posluša, kako gode Ivan počasni valček tako veselo in jasno. Širokopleč kmet ga zakriva, da ga ni moči videti po sobi. Dečko si misli: Tako, zdaj še eno in potlej še eno prav poskočno, potlej pa greva v seno spat. Jutri pa sva v Beljaku. — Pa to ne gre tako naglo. Ljudje so vsi kar nori na ples.
 Ze se umika rdeča večerna zarja sivemu somraku. Ivana spreleti groza. Kako rumeno sije v motni grozi očetovali obličje skozi debeli sopar. — Moj Bog, ko bi le hoteli jenjati, ljudje!
 >Še eno kokodaje-polko! Juhu!
 Oče, oče — kaj ste tako trudni? Kaj vam je danes? — Gode nápak od same tesnobe. — Pa, ako zasluži goldinar, potem bi se jutri lahko s pošto peljala v Beljak. — Saj! Z novo vnemo zaziblje lok. S pošto! Kakor bogati ljudje! Saj, čujte, oče, preden se zbudite, prigodem goldinar! Potem sva jutri večer že pri teti, — to bo vesela! In Dravo bom spet videl in Dobrač — tam se že spet spomnim vsega.